

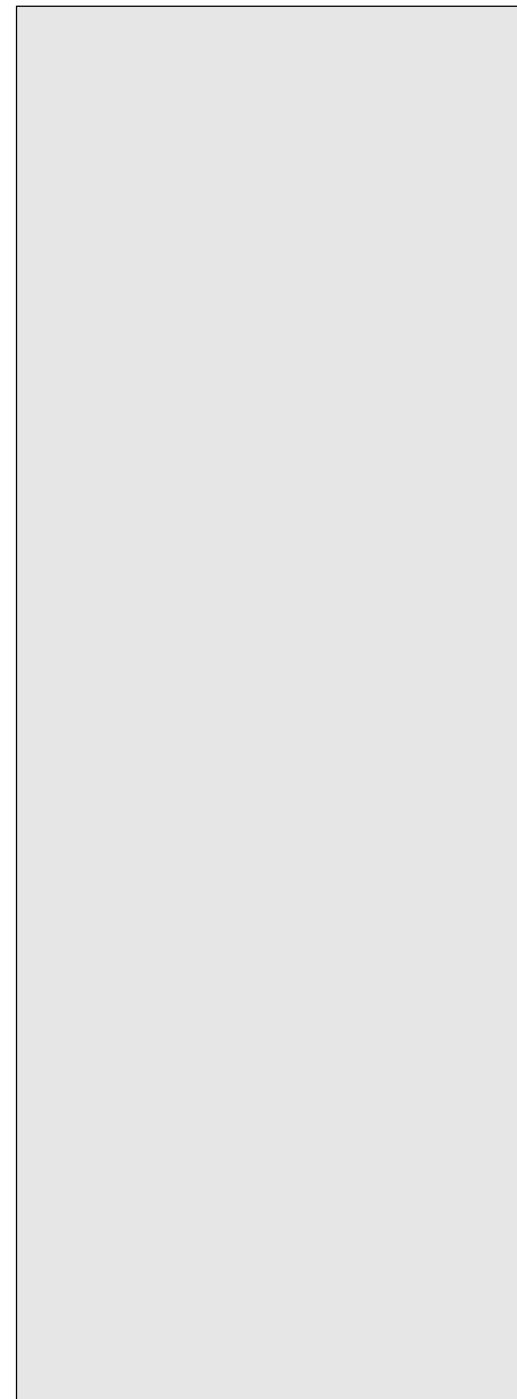
prof. Emanuel Dítě: MATKA UNIE (Velehrad) - detail;
(článek „*Maria - Matka křesťanské jednoty*“ naleznete v dnešním čísle Světla na str. 10)

3. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

15. LEDEN 1995

POSELSTVÍ VÁNOC

Milovaní bratři a sestry!

Vánoce - nové dějiny lidstva

„Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem“. Tak píše sv. Pavel svému mučedníku Titovi, zatímco autor Listu Židům začíná své důležité rozjímání o Ježíši Kristu, knězi a oběti, těmito slovy: „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil v minulosti Bůh k našim předkům skrze lidi shůry osvícené. V této však, tj. v poslední době, promluvil k nám skrze svého Syna. Jeho ustanovil dědičným pánem všeho a skrze něj také stvořil svět“.

Takové jsou božské skutečnosti, jež máme před očima v těchto dnech, kdy vdechujeme mystické a podmanivé ovzduší, vycházející z betlémské jeskyně. Tam, v městě Davidově, se z nejsv. Panny Marie narodil Boží Spasitel.

V úctě a velebení poklekáme před tímto dítětem, jež je Božím slovem, které se stalo tělem pro naši spásu. „Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh. Všechno povstalo skrze ně. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“

Vánoce jsou proto dobou rozjímání, jež se nutně odráží v celém životě. Vánoce jsou totiž výchozím bodem nových lidských dějin, dějin, v nichž se lidský hřích setkává s Boží spásou.

Historická jistota vánoc

Náš svět žije rozptýlen tolika zájmy a lákadly. Je zmaten, občas zklamán, plný starostí a někdy dokonce i úzkostí, poněvadž stále trvají hrozby, rozpory a utrpení. O vánocích cítíme potřebu znovu uvažovat o pravém smyslu našeho života a v duchu se objevují ty nejnuznější touhy po solidaritě a míru.

V mnoha lidech však zůstává pocit nejistoty, duchovních rozpaků před tajemstvím vtělení. Lidé by byli ochotni přijmout je jako sladký, hluboký symbol, ne však jako holou a tvrdou skutečnost. Poznamenal to již Romano Guardini, který podotkl: „Je třeba obklíčit tuto zřetelnou křesťanských tajemství umírněnou, chvějivou a prosebnou bdělostí: pak se jednou zjeví i jeho smysl. Zatím je

nutno držet se hesla: „Tyto věci dělá láska“.

S pomocí Boží milosti je záhodno rozjímat z hlediska tajemství a lásky, chceme-li dospět k jistotě o skutečné totožnosti dítěte narozeného v Betlémě.

Je to však jistota podepřená mimo jiné i historickými důkazy uvedenými v evangeliích a shodnými svědectvími současníků, jak jsem to připomenul v apoštolském listě „Tertio millenio adveniente.“ Napsal jsem tam: „K tomu, že Boží Syn se stal jedním z nás, došlo v největší pokoře a poníženosti, proto se nelze divit, že světské dějepisce, zaujaté halasnějšími událostmi a slavnějšími osobami, věnovalo mu zpočátku jen náznakové, třebaže i tak zajímavé zmínky... Velká událost, u níž se nekřesťanští dějepisci omezují jen na pouhou zmínku, získává své plné světlo v knihách Nového zákona, které, třebaže jsou dokumenty víry, nejsou méně věrohodnější ve svém celku i jako historická svědectví.“

Sv. Lukáš na počátku svého evangelia tvrdí, že „všechno od začátku důkladně prozkoumal“. A sv. Jan v prologu svého evangelia ujišťuje: „Slovo přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“ Potvrzuje to i II. list sv. Petra: „Když jsme vás poučovali o tom, jak mocný je náš Pán Ježíš Kristus, nedrželi jsme se v té věci nějakých chytrácky vymyšlených bájí. My jsme přece na vlastní oči viděli jeho velebnost“.

Vánoce - plán spásy pro všechny lidi

Rozjímání, jež vánoce podněcují ve věřících, se také stává i chvílí vnitřní a hluboké radosti. Je to radost, kterou zakoušela Maria ze svého božského mateřství, je to radost, kterou anděl zvěstuje betlémským pastýřům o Svaté noci, je to radost mudrců od východu, když znovu vidí tajemnou hvězdu, jež jim ukazuje cestu, a je to konečně i radost, kterou Ježíš slibuje a dává apoštolům a svým věřícím a jež vede sv. Pavla ke zvolání: „Jsem plný útěchy, radostí překypuji i při veškerém svém soužení“.

Tajemství vtělení nám skutečně

umožňuje objevit, že život každé jednotlivé osoby i celého lidského pokolení má svůj význam, který přesahuje čas a ústí do věčnosti.

Ježíš, vtělené slovo, které se zařadilo do běhu lidského světa, nás ujišťuje, že je v něm přítomen i Bůh a jeho prozřetelnost, jeho láska a milosrdenství. Bůh má „plán“ spásy pro všechny a čeká na náš souhlas.

Vánoce - výzva k svědectví víry

Vánoce se tedy stávají i chvílí rozhodování, jak jsem to nedávno připomněl. Vzhledem ke krizi moderní kultury věřící stojí před třemi kategoriemi lidí v nesnázích: „Jsou to ti, kteří dosud nevěří, ti, kteří se narodili mezi věřícím lidem, i mezi hluboce věřícími, ale kteří dnes již nevěří, a ti, kteří sice mají dar víry, ale nejsou schopni přizpůsobit svůj život evangelium.“ Kéž vánoční svátky podnítky každého pokřtěného člověka, aby se stal neohroženým svědkem křesťanské víry, a to slovem i příkladem, vytrvalou modlitbou a velkodušnou láskou vůči všem bližním, hlavně těm nejpotřebnějším.

Prožijeme tak vánoční svátky opravdu ryzím způsobem a zejména i dny, které nás ještě oddělují od konce tohoto a od počátku nového roku.

Všem zde přítomným i věřícím přeji, aby si rozjímáním i skutky prohloubili tajemné vánoční poselství. Přeji to zvláště rodinám, aby mohly uzavřít tento jim věnovaný rok v ovzduší znovuzrození Krista, naší skutečné radosti a knížete míru.

S těmito pocity vám všem žehnám. Nakonec srdečně zdravím i přítomnou mládež, nemocné a novomanžele. Kéž betlémské dítě daruje své světlo vám, drazí mladí přátelé, abyste ve svých životních plánech vycházeli z evangelia. Kéž dodá důvěru a útěchu vám, drazí nemocní, abyste mohli s vyrovnaností obětovat Bohu své každodenní utrpení, a kéž dopřeje vám, drazí manželé, velkomyslnou ochotu plnit Boží vůli v rodině, abyste stále měli před očima vzor svatě nazaretské rodiny. Všem vám žehnám.

*Radio Vaticana 28. 12. 94
(mezititulky redakce Světla)*

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Jak jsem užitečný?

Církev v Korintě, založená apoštolem národů sv. Pavlem, žila a rozvíjela se v prostředí pohanském. Není tedy divu, že se v životě církevní obce projevovaly zbytky pohanských obyčejů, pohanského způsobu života a myšlení. Když Korintanům sv. Pavel v prvních měsících r. 57 po Kr. psal list, který dnes ve sbírce novozákonních knih máme označen jako první, věnoval se právě tomuto problému.

Ve 12., 13. a 14. kapitole, z nichž budeme číst ještě následující dvě neděle, se zaměřuje především na problém správného využití a zaměření všech duchovních darů neboli charismat, aby se předešlo různým rozkladným jevům nebo náboženské extázi, která existovala právě v různých pohanských mystériích a pronikala i do církevních obcí.

Pročteme-li si pozorně listy sv. Pavla, zjistíme, že rozlišuje ovoce Ducha svatého a dary Ducha svatého (charismata). Ovoce Ducha, jak je vypočítává v listě Galaťanům (5,22), jsou jakési mravní vlastnosti každého křesťana a musejí se u každého křesťana vyskytnout všechny, i když v roz-

ličném stupni. Sv. Pavel zahrnuje do tohoto ovoce Ducha lásku, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrotu, věrnost, tichost, zdrženlivost.

Naproti tomu charismata jsou zvláštní dary Boží milosti (milost - řecky charis).

Všimněme si, že na počátku dnešního úryvku mluví Pavel o rozmanitých darech, o rozličných službách, o mimořádných silách, ale pouze o jednom Duchu, o jednom Pánu, o jednom Bohu. Ano, Trojjediný Bůh to všechno ve všech působí. Žádný křesťan nemá všechna charismata, ale každý má nějaké, aby se mohl uplatnit jako živý úd Kristova těla - církve.

Nejde tu o přirozené nadání, posvěcené Duchem svatým, nýbrž o dar, který Bůh dává, když to církev potřebuje, a který mizí, není-li ho třeba a není-li využíván k dobru církve. „Ty projevy Ducha jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný.“

Sv. Pavel dnes vyjmenoval 9 charismat: dar moudrosti, poznání, víru, dar uzdravovat, dar konat zázraky, promlouvat pod vlivem vnuknutí, dar rozpoznávat duchů, dar jazyků, dar vykládání jazyků.

Na jiných místech (1 Kor 12,28-

30, Řím 12,6-8, Ef 4,11) vypočítává apoštol rovněž charismata: některá se opakují, některá jsou jiná, jinde ještě neuvedená. Celkem tedy sv. Pavel ve svých listech vyjmenovává 18 různých charismat. Ovšem co je nejdůležitější: všechny dary jsou podle Pavla stejně důležité, protože jsou příležitostmi ke službě v církvi a jsou udělovány týměž Duchem.

Některí věřící, kdykoliv slyší o darech Ducha svatého, mají především na mysli dar mluvení jazyky - mimořádný projev, určitý druh nesrozumitelného mluvení ve vytržení, které bylo a je pokládáno za projev přítomnosti Ducha Božího. Je dobré si povšimnout, že Pavel si příliš necení tohoto daru, protože neslouží všem, je třeba jej vyložit a vyvolává kolikrát zmatek a snad i závist u těch, kteří mají jen zdánlivě „obyčejné“ dary.

Kritériem správného přijetí a využití charismat je pro Pavla to, jak obdarovaný uznává a přijímá Ježíše Krista za Pána (1 Kor 12,3), láska (1 Kor 13), kterou Pavel cení nejvýše, a to, jak dar přispívá k růstu církve (1 Kor 14).

PROMLUVA JANA PAVLA II. NA SVÁTEK SV. ŠTĚPÁNA

Včera jsme si připomínali narozeniny jednorozeného Syna a zpívali jsme „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“. V atmosféře radosti a vděčnosti vůči Pánu si dnes církev připomíná prvomučedníka Štěpána, který vydal nejvyšší svědectví Kristu prolitím vlastní krve. Svým žalobcům vyznal: Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího po Boží pravici. Jáhen Štěpán byl první z velkého zástupu svědků, jejichž krví byla církev zvlažována. Odtud také brala sílu k rychlému rozšíření po celém světě. Krev mučedníků je semenem křesťanů, poznamenává Tertulián. Kdyby nebylo setby mučedníků a bohatství svatosti, jimiž se vyznačují první křesťanské generace, církev by se asi nerozvíjela tak, jak to všichni známe. Během dvou tisíc let a zvláště v našem století církev stále sílíla přínosem mučedníků, kteří se jako sv. Štěpán obětovali pro vel-

kou věc Boha mezi lidmi. Křesťanský lid totiž nemůže a nesmí a nechce zapomínat na dar, který mu věnovali jeho vyvolení členové. Oni jsou totiž společným bohatstvím všech věřících, a tak příklad mučedníků a svatých je výzvou k plnému společenství se všemi Kristovými mučedníky. V apoštolském listě TERTIO MILLENIO ADVENIENTE jsem poukázal na úmysl doplnit martyrologium tak, aby odpovídalo novému řádu...

Maria, královno mučedníků, provázej každého z nás v malých i velkých příležitostech, kdy se od nás požaduje, abychom podali věrné a neohrožené svědectví evangelium. Posiluj nás svou mateřskou láskou při denním úsilí následovat Krista zvláště ve složitých situacích. Láska ke Kristu, která pronikala sv. Štěpána, kéž živí i naši každodenní existenci jako životní míza.“

PAPEŽ: VĚNOVAT POZORNOST ZEMĚDĚLSTVÍ

Papež považuje za nutné věnovat více pozornosti a uznání pro všechny pracující v zemědělství. Při audienci pro 6.500 italských rolníků a zemědělských dělníků si postěžoval, že stát v průběhu procesu industrializace zanedbával v mnohem zemědělství. Také bankovní kreditní systém poskytuje například více výhod řemeslníkům než zaměstnancům v zemědělství. Současně litoval vystěhovávání mnoha mladých lidí ze zemědělských podniků a vylidňování v oblastech s těžce obdělavatelnou půdou. Jako důležitý úkol zemědělců označil papež ohleduplné zacházení se stvořením. Právě dnes mají podle názoru papeže lidské a duchovní hodnoty zemědělců větší platnost než jindy. „Mnoho lidí pociťuje dnes přání a touhu po zdravějším a vyrovnanějším vztahu k životnímu prostředí,“ řekl papež.

NÁMĚSTÍ POJMENOVÁNO PO JANU PAVLOVI II.

V centru litevského hlavního města Vilniusu bylo pojmenováno jedno náměstí po papeži Janu Pavlovi II. Během své litevské cesty roku 1993 bydlela hlava katolické církve v jednom domě na náměstí.

ZPĚVY K CHVÁLE BOHA

Přední katolickou literární osobností v českém národě je od 30. let Jan Zahradníček, tak jako byli např. P. Claudel a L. Bloy ve Francii, G.K.Chesterton v Anglii a S. Undsetová v Norsku. Vzájemnou spoluprací a překlady jejich děl se záhy stali známými po celé Evropě. K výraznému rozšíření spisů uvedených literátů přispěl u nás Josef Florián svou známou a oceňovanou edicí Dobré dílo.

Zahradníček pocházel ze selského rodu a narodil se v Mastníku u Třebíče. Studoval na gymnáziu v Třebíči a na vysoké škole v Praze. V době desetiletého pražského pobytu se vyvinulo jeho velké přátelství s F. Halasem, A. Vyskočillem. Určitý vliv na jeho básnické zaměření měl F.X. Šalda, J. Seifert, V. Černý, J. Hora, J. Palivec a především O. Březina, který se stal jeho hlavním vzorem a učitelem. Používal bohatou symboliku a podobně propracovaný verš jako Březina, ale všechno bylo u něho jazykově vytříbenější a pro čtenáře srozumitelnější.

Jeho básnická tvorba od počátku až do konce se rodí z radostné potřeby oslavovat svět, život a jejich věčný zdroj - Boha. Od roku 1930 vydal velký počet básnických sbírek, téměř každý rok jednu. Největší ohlas měly Jeřáby (1933), Žíznivé léto (1935), Pozdravení slunci (1937), Korouhve (1940), po válce Svatý Václav, Stará země (1946), La Salleta (1947). Z pozůstalosti vyšla sbírka Čtyři léta, Dům strachu, obě - ohlasy ze žalářů padesátých let. Křesťanská akademie v Římě vydala Výbor z básní (1960) a Roušku Veroničinu (1968). K vytištění dalších básní dochází teprve v posledních letech.

Velký umělec Jan Zahradníček byl velmi jemným, citlivým a vzácným člověkem. Ve svém poměrně krátkém životě (55 let) vytvořil básnická díla, jež v naší literatuře patří mezi nejpřednější. Cítil, že je povolán, aby rozžal naději, že žádné utrpení, žádné bolestné zápasy, ani slzy rodící se z ran ponižovaného lidství nemohou být nadarmo. Nebojácně se hlásí ke skupince spravedlivých a milosrdných, kteří jako zrno v zaseté zemi umírají, aby žili, aby se svým růstem zvedali opět k Bohu. S nesmírně něžnou důvěrností dovede se ve svých verších ponořit do tajemství svého domova, jeho strání a pahorků. Jeho těžký život se obohatil, zjasnil a prohláhl zázrakem otcovství, zázrakem pokorné lásky k milované ženě, matce svých dětí. U vědomí jediné správné cesty ze zmatků strastiplné doby skládá báseň La Salleta, píseň o zjevení plačící Panny Marie.

Tato skromná vzpomínka na velkého básníka je učiněna u příležitosti jeho 90. výročí narození (17. 1. 1905).

Stanislav Zeman

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 15. ledna 2. neděle v mezidobí	- 1. čt.: Iz 62,1-5 Ž: 96(95),1-2a.2b-3.7-8a.9-10ac odp.: 3 2. čt.: 1Kor 12,4-11 Ev.: Jan 2,1-12
Pondělí 16. ledna ferie	- 1. čt.: Žid 5,1-10 Ž: 109,1.2.3.4 odp.: 4bc Ev.: Mk 2,18-22
Úterý 17. ledna pam. sv. Antonína	- 1. čt.: Žid 6,10-20 Ž: 110,1-2.4-5.9+10c odp.: 5b Ev.: Mk 2,23-28
Středa 18. ledna pam. Panny Marie Matky jednoty křesťanů	- 1. čt.: Sk 1,12-14 Ž Lk 1,46-48a.48b-49.50-51.52-53.54-55 Ev.: Lk 1,39-47
Čtvrtek 19. ledna ferie	- 1. čt.: Žid 7,25-8,6 Ž 39,7-8a.8b-9.10.17 odp.: sv. 8a+9a Ev.: Mk 3,7-12
Pátek 20. ledna nez. pam. sv. Fabiána nebo Šebestiána	- 1. čt.: Žid 8,6-13 Ž 84,8+10.11-12.13-14 odp.: 11a Ev.: Mk 3,13-19
Sobota 21. ledna pam. sv. Anežky	- 1. čt.: Žid 9,2-3.11-14 Ž 46,2-3.6-7.8-9 odp.: 6 Ev.: Mk 3,20-21

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
15. 1. 16. 1. 17. 1. 18. 1. 19. 1. 20. 1. 21. 1.

Antifona	919	934	1779	1653	980	996	1708
Žalm	784	783	783	783	784	784	786

Ranní chvály

Hymnus	920	935	1755	1653	981	997	1709
Antifony	920	935	950	1278	981	998	1283
Žalmy	921	936	950	813	981	998	813
Kr. čtení a zpěv	923	938	1756	1279	985	1001	1283
Antifona k Zach. kantiku	688	939	1780	1279	985	1002	1283
Prosby	924	939	1757	1279	985	1002	1711
Záv. modlitba	689	939	1278	1279	986	1282	1283

Modlitba během dne:

Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	943	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	689	943	957	973	990	1006	1022

Nešpory: SO

Hymnus	915	929	944	1760	1280	991	1008	1024
Antifony	916	929	945	960	1280	992	1009	1025
Žalmy	916	930	945	960	1661	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	1763	1280	995	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	688	689	948	1780	1281	995	1011	689
Prosby	918	933	948	1764	1281	995	1011	1028
Záv. modlitba	689	689	948	1278	1279	996	1282	690

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

Potřetí se setkáváme se sestrou Briege, která se s námi dělí o své prožitky a zkušenosti ze setkání s Bohem. Světuje nám, jakým způsobem ji sám Ježíš vedl a vychovával, aby uměla využívat vzácné chvíle důvěrného sblížení v modlitbě k přijetí darů a milostí potřebných pro vlastní posvěcení i pro účinné hlásání radostné zvěsti.

Ráda vám prozradím, jak naplňuji čas, který trávím v rozhovoru s Ježíšem, a jak mi Pán pomohl, abych v tomto životě modlitby stále rostla. První část času trávím tím, že vzdávám Bohu chválu. Děkuji mu, že je Bohem a že je Pánem. Ježíš říká: „Nebude-li mne tento lid chválit, kamení bude volat“ (Lk 19,40).

Kdyby se ti to zdálo obtížné slavit Pána svými slovy, sáhni po žalmech, protože ty jsou plny Boží chvály.

Poznala jsem v době své modlitby, že modlitba chvály a díky mi pomáhá osobodit se od myšlenek na starosti všedního dne a otevřít se Duchu svatému. Nejsme jako rozhlasový přijímač. Nedokážeme, když něco děláme, jen prostě přepnout a otočením knoflíku se zcela spojit s Bohem. Vlečeš se sebou všechno to, čím ses ten den zabýval, různé zážitky a události svého života. Když je tak přinášíš s sebou k modlitbě, existuje jediná možnost, jak zabránit, aby nás neodvedly od Boha: předložit je Pánu v písní chvály a díky.

Pak si také čtu Písmo svaté. Myslím, že všechno, co je obsaženo v Božím slově, znamená pro nás osobní poselství, zvláště ty úryvky, které jsou součástí denní mešní pobožnosti.

V kterýkoliv denní čas se vždy někde na světě čte právě Písmo svaté. Myslím často na to, že někde právě teď se někomu slovy evangelia dostalo obrácení.

Myslím, že to není žádná zázračná cesta, jestliže se v duchu a v pokoře sjednocuji s církví také v tom, že s ní čtu příslušné denní úryvky. Čtu je několikrát po sobě a pokouším se odhalit, co tato čtení mohou říci právě mně.

Také se modlím růženec. Když se modlím ve skupině, je známo, že se jej modlím dosti rychle. Ale když se modlím sama, snažím se modlit pozvolna a rozjímat o jeho tajemstvích.

A pak jen tak sedím a rozmlouvám s Ježíšem. První, co uděláme, když s někým rozmlouváme, je, že se na něj podíváme. Když tě někdo pozdraví, podíváš se na něj. Když pokračuje a hovoří k tobě, i ty se na něho dále díváš.

Když sv. Terezie hovoří o tom, jak si uvědomit něčí přítomnost, říká: „Neschopnost uvědomit si, že Bůh je skutečně přítomen, je kořenem všech

našich problémů, které máme s modlitbou. Nechceme mu dopřát to, co při rozhovorech s lidmi samozřejmě očekáváme - podívat se na něj.

Máme potíže v tom představit si Ježíše jako skutečně přítomného. To je důvod, proč sv. Terezie hovoří o ceně posvátné ikonografie zvláště pro nás katolíky, a o ceně eucharistie, která nám pomáhá soustředit se na hmatatelnou přítomnost Ježíše Krista.

Mám překrásný obraz Ježíšova obličje a často s ním hovořím. Je to zajímavé: když s ním začneš hovořit a učíš se naslouchat, pak on ti začne odpovídat. To je ta výsostná cesta sv. Terezie: „Podívej se na něj!“

Ona říká: „Ještě než se začneš modlit, a také po celou dobu modlitby, nech svůj pohled spočinout klidně na tom, který je zde přítomen, a když přijde rozržitost, obnov tento pohled. Uvědomuj si stále znovu a znovu, že Ježíš se na tebe dívá a ty se díváš na něho.“

Nikdo tě nemůže lépe naučit modlitbě než sám Ježíš. Problém nespočívá v tom, že by nebylo dost návodů. Je mnoho knih, které nám chtějí pomáhat v modlitbě. Potíž je ovšem v tom udělat si na modlitbu čas, osvobodit se od všeho, odevzdat se a posadit se s Ježíšem.

Podívej se na Ježíše uprostřed apoštolů. On je nejenom poučuje, on je bere s sebou, věnuje jim svůj čas. Modlitba začíná skutečně tehdy, když trávíme s Pánem svůj čas.

Křest v Duchu svatém.

Mnoho lidí není seznámeno s tím, co znamená křest v Duchu svatém. Je to výraz z Písma sv., konkrétně ze Skutků apoštolů 2. a 11. kapitoly. Dar Ducha svatého přijímáme při křtu sv. Ducha svatého přijímáme i během života - při svatém přijímání a při přijetí jednotlivých svátostí. Je to jako dárek k narozeninám a jsem tak zaujat papírem, ve kterém je zabalen, že jej nerozbalím, nemohu jeho obsah použít. Ale cenný je právě obsah, nikoliv obal, to vnější.

Tak je to s naším odevzdáním se Duchu svatému. Ducha svatého nám dává sám Ježíš. Říká přece: „Pošlu vám svého Ducha a ten vás naučí všemu“. Křest v Duchu svatém znamená být otevřen pro dary, které přijímáme křtem svatým, otevřít se síle Ducha svatého, abychom správně chápali svátosti a energii, kterou nám poskytují. Křest v Duchu svatém nás uschopňuje pochopit dary, které jsou nám svěřeny, abychom rostli ve svátosti. Skrze křest v Duchu svatém získávají samotné svátosti zvláštní a hluboký význam.

Svátosti nejsou k tomu, abychom

o nich jen mluvili nebo se jimi chválili. Ony musí v našem životě působit. Musíme prožívat sílu svátostí. Když přijmu Ježíše v eucharistii, měla bych přijatého Ježíše odzrcadlovat ve svém všedním životě. Ve svátosti birmování přijímám Ducha svatého, abych získala sílu být statečným křesťanem. Proto ve chvíli duševních zkoušek se musím vrátit k Duchu svatému.

Když manželé přijmou svátost manželství, přijímají svátost, která je jako řeka, jež stále proudí: při každé potřebě a obtíži se mohou manželé k ní vrátit, aby z ní čerpali sílu Ducha svatého, stejně jako žíznivý, který se zdržuje u tekoucí vody, aby uhasil žízeň. Manželé mohou poznat ve své svátosti pramen živé síly, který jim pomáhá, aby zůstali věrni svému slibu a svému poslání ve světě.

Kněžské svěcení uschopňuje kněze, aby svou službou zpřítomňoval Krista a přinášel jej lidem ve svátostech. Síla Ducha svatého pramenící z této svátosti také umožňuje knězi, aby každý den svého života plně prožíval své kněžské povolání. Svátost kněžského svěcení pomáhá knězi, aby každý den obnovoval své zasvěcení a odevzdání svému povolání.

Svátost pomazání nemocných je něco víc než jen rituál, při kterém kněz přichází a maže nemocného olejem. Skrze Ducha svatého je to setkání s Ježíšem Uzdravovatelem. Síla této svátosti uzdravuje tělo i duši. Ježíš při tom odpouští hříchy.

Křest v Duchu svatém, který sám o sobě není svátostí nýbrž spíše působící milostí, nás uschopňuje, abychom dary Ducha chápali a zakoušeli. Všechny dary, včetně těch, o kterých mluví sv. Pavel v 1. listě ke Korinťanům v kap. 12., působí v našem životě především tehdy, když je potřebujeme.

Skrze křest v Duchu svatém, který jsem prožila po svém uzdravení, získala pro mne eucharistie zcela nový význam. Od toho dne příkládám velkou váhu tomu, jak Ježíše přijímám a co a jak pak dělám. Teprve o několik let později jsem si uvědomila, že to nejpodstatnější při Eucharistii nespočívá v tom, co dělám já, nýbrž co dělá Ježíš a co já mu dovolím, aby udělal. Musím umožnit Ježíši, který mě miluje, aby mě svým Tělem a Krví uzdravil a proměnil. Ne samotné moje úsilí, ale jeho působení mě změní.

Co může Ježíš způsobit při mši svaté

Tuto pravdu jsem pochopila, když jsem jednou byla přítomna mši svaté pod širým nebem v hornaté krajině Jižní Ameriky. Tu mši navštívilo mnoho ubohých lidí. Jako oltář použil kněz obyčejný stůl.

☉ Přinesli tam chlapce, který měl vysokou horečku při zápalu plic. Napadlo mě při tom: „Můj Bože, tady se přece nedá nic dělat. Je to s ním tak špatné a my tu nemáme ani doktora, ani léky!“

Obdivovala jsem toho kněze. Jeho víra v Ježíše mě poučila, že musíme přenechat Ježíši, co s námi může udělat ve svátosti: změnit náš život.

Modlili jsme se s tím chlapcem, a potom řekl kněz staré ženě, která jej přinesla: „Nechte ho tam pod stolem a budeme sloužit mši svatou.“

Jak pokračovala mše svatá, ohromila mne spoluúčast lidí na mši. Měla jsem dojem, že kněz provádí liturgii s takovým přesvědčením, že tato mše byla pro zúčastněné chudáky zcela živou skutečností.

Z chování kněze bylo zřejmé, že je slavením eucharistie doslova unesen, že má k Ježíši hlubokou zcela osobní důvěru. A tento stav přenesl na přítomné, kteří se účastnili mše svaté.

Když se přiblížilo proměňování, zavřela jsem oči. Když jsem je otevřela, uviděla jsem, že celé množství lidí se položilo na zem. Pozvedali jen své oči, aby prosili Pána. Z výrazu jejich tváře jsem zřetelně vyčetla: Oni skutečně věří, že Ježíš je zde.

Když jsem pohlédla na hostii, uviděla jsem ve své představivosti krásný obraz Ježíše, který natahuje vstříc své ruce. Usmíval se s velkou láskou a hlubokým soucitem. Objal tyto ubohé lidi a řekl jim: „Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi. Já vám chci dát život a naději.“

V tu chvíli jsem pocítila v hloubi svého srdce: „Milý Ježíši, ty jsi skutečně tady. Zdá se, že je to chléb a víno, ale to jen ty můžeš vymyslet tak tvůrčí způsob, jak se zpřítomnit lidem.“

Po mši jsem šla k lidem, abych se podívala, jak se daří chlapci. Položili ho pod stůl, který sloužil za oltář, ale nebyl tam. Ptala jsem se ženy, která jej přinesla na mši. „Kde je?“

Ukázala na hlouček dětí, které si hrály: „Je tam!“ Uviděla jsem jej a šla jsem k němu. Jeho tělo bylo úplně v pořádku. Řekla jsem nahlas, ale spíš sama pro sebe: „Co se s ním stalo?“ Stará žena se na mě podívala a řekla: „Co myslíte tím „Co se stalo“? Copak nepřišel Ježíš?“

Při této mši svaté stejně jako při každé jiné vztáhl kněz ruce nad chléb a víno a vzýval sílu Ducha svatého, „aby je proměnila na Tělo a Krev našeho Pána“.

Když kněz říkal tato slova, přišel Duch svatý. Ale neomezil se jen na to, oč jej kněz prosil. Duch vylil svou velkou energii i na toho malého chlapce a i on byl proměněn. Byl uzdraven a vyléčen. Byla jsem velice překvapena, ale tento kněz měl úžasnou schopnost seznámit lidi s přítomností Ježíše Krista. Přišli za Ježíšem jako ta nemocná z evangelia plní důvěry a očekávání. Nepřišli jenom proto, aby viděli, co kněz dělá, aby vyslechli a zkritizovali kázání nebo jeho způsob chování. Byla to jejich eucharistie. Přišli, aby ji společně s Ježíšem slavili a přednesli jeho Otcí.

Byli součástí tohoto obětování. Byla to pro ně prožitá zkušenost Ježíšovy přítomnosti.

Odešla jsem z těchto hor plná nového pochopení, co je to eucharistie. Nejde jenom o to přivést lidi na mši, aby byli zbožní a řekli Ježíši, že jej milují. To je jistě dobré. Ale jde také o to, co Ježíš může a chtěl by udělat pro nás, pro celý svět. Ježíš nepotřebuje, abychom chodili na mši. My potřebujeme Ježíše.

Tu noc jsem nemohla spát. Byla jsem velmi zmataná. Bylo mi, jako by se Bůh pokoušel mi něco říct. Byly čtyři hodiny a já jsem byla ještě vzhůru. Obracela jsem se z boku na bok. Vstala jsem tedy, klekla si k lůžku a řekla: „Ježíši, co mi chceš říct?“

Cítila jsem, že Pán říká: „Musíš mě dát poznat v eucharistii. Budou za tebou přicházet lidé. Budou u tebe hledat uzdravení. Budou říkat: •Kdybychom mohli dosáhnout, aby se nás sestra Briega dotkla. Kdyby tak mohla na nás vztáhnout své ruce, jistě bychom se uzdravili•“.

Mnozí dělají z lidí při uzdravování falešné bohy. Hledají lidi a nehledají mne. Přicházím denně v Eucharistii.“

Znovu mi ukázal, že já jsem jen ukazatel, který má odkazovat na Ježíše. Po této zkušenosti z modlitby začala jsem se při svém působení plně soustřeďovat na eucharistii.

Dokončení příště

Sjednocení křesťanů

Když se náš Pán modlil svou velekněžskou modlitbu, která byla také jeho nejsvětější závětí, dal najevo, že to, co mu leží nejvíce na srdci, je jednota křesťanů: „*Aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás byli jedno (Jan 17,21)*“. O to bolestnější je skutečnost, že po 2000 letech **jsou křesťané roztrženi jako nikdy předtím**. Přes určitý pokrok, který již byl dosažen na cestě k jednotě, nelze přehlížet skutečnost, že existují nadále „velmi závažné rozdíly“ mezi křesťanskými církvemi, jak konstatuje II. vatikánský koncil (UR 19). To platí o nesmírných těžkostech pro dosažení jedné církve se společným obsahem víry, což je něco jiného než partnerství církví s odlišnou vírou. Demokratické představy o jakési dohodě na základě rozhodnutí většiny jsou v této oblasti zcela iluzorní a nemožné.

Ekumenický program II. vatikánského koncilu.

Podle II. vatikánského koncilu založil Kristus jednu jedinou církev (UR 1). Tuto církev, zřízenou v tomto světě jakožto společenství, představuje katolická církev, kterou on sám řídí prostřednictvím Petrova nástupce spolu se společenstvím biskupů (LG 8). Katolická církev je mystickým tělem Kristovým a patří k ní ti, kteří vyznávají tutéž víru, přijímají tytéž svátosti a jsou řízeni týmž vedením (OE 2). Koncil odmítá představu o rozdělení církve na viditelnou a neviditelnou skutečnost, naopak obě představují jedinou skutečnost, v níž spolu roste jak lidský, tak božský prvek (LG 8). Katolická církev je záštitou náboženské pravdy. Věříme, že jediné pravé náboženství je obsaženo v katolické a apoštolské církvi, kterou Pán pověřil úkolem, aby ji rozšířilo mezi všemi lidmi (DH 1). Jedině

katolická církev je vybavena celou Bohem zjevenou pravdou a všemi prostředky pro dosažení milosti (UR 4). Tato církev je otevřena pro všechny lidi, neboť všichni se mají stát údý Kristova Těla (UR 4).

V průběhu dějin se od katolické církve odloučila odštěpení, která si vždy s sebou vzala část duchovního bohatství církve. Tak se nyní mimo církev nacházejí prvky posvěcení a pravdy, které jsou ovšem bohatstvím, které je vlastní Kristově církvi, a které tihnou k této katolické jednotě, t.j. k jednotě v katolické církvi (LG 8). Takovéto bohatství, z něhož je církev zbudována a které ve větším nebo menším rozsahu může existovat i mimo viditelné hranice církve, jsou Písmem sv., život milosti, božské ctnosti a jiné dary Ducha svatého a viditelná znamení (UR 3). Tyto duchovní statky, které vzešly z církve, spojují ony křesťany, kteří nepoznali celistvý po-

klad víry katolické církve, nebo neuznávají jednotu společenství pod nástupcem sv. Petra, určitým omezeným způsobem s katolickou církví (LG 15). Oddělení křesťané se však nemohou spokojit s tímto počátečním spojením, nýbrž musí dospět k plnému členství v církvi. Křest, který přijali, směřuje k plnému vyznání víry, k úplnému začlenění do instituce spásy, tak jak je chtěl mít Kristus, a k plnému zapojení do eucharistického společenství (UR 22). I nekatolická společenství jsou skrze duchovní poklady, které vycházejí z katolické církve, s touto církví určitým způsobem spojena, ačkoliv, pokud myslí jen na svůj vlastní význam a nejsou ochotna ke splnutí s církví, stojí k ní tedy v protikladu.

Ekumenické hnutí

Jednota jedné a jediné Kristovy církve je nezvratně založena v katolické církvi (UR 4). Ona sama se nerozdělila, nýbrž od ní se někteří odloučili. Není rozdělena církev, ale křesťané. Nejedná se tedy o překlenutí nějakého rozkolu uvnitř církve, nýbrž uvnitř křesťanství. Rozdělení křesťanů odporuje vůli Ježíše Krista, je pohoršením pro svět a poškozuje svatou věc hlásání evangelia (UR 1). Křesťané se mají podle Boží vůle znovu sjednotit v jedné viditelné církvi Kristově. O způsobu tohoto sjednocení nenechává II. vatikánský koncil nikoho na pochybách. Ježíš Kristus chce, aby jeho lid rostl ve víře a v milosti skrze apoštoly a jejich nástupce biskupy a pod Petrovým nástupcem jako hlavou skrze věrné hlásání evangelia a věrné posluhování svátostmi, jakož i skrze vedení v lásce pod působením Ducha svatého (UR 2). Do této církve, mezi tento Boží lid jsou povoláni všichni lidé (LG 13). Katolická církev má za úkol shromáždit v sobě všechno lidstvo. Neboť tato církev, přesněji řečeno příslušnost k této církvi je nezbytnou podmínkou ke spásě (LG 14). Jednota křesťanů může být tedy obnovena jedině připojením všech, kteří jsou pokřtěni v Duchu svatém, do obnovené jediné katolické církve.

Koncil se snažil o podporu aktivit, které mají za cíl přiblížení jednoty křesťanů ve víře (UR 4). Koncil očekával, že se prohloubí spolupráce a modlitba za sjednocení křesťanů. Katoličtí křesťané měli usilovat o vlastní vnitřní obnovu. I když bylo zřejmé, že jednota křesťanů je především darem Božím, mohou lidé v síle milosti usilovat o odstranění překážek a otevřít se tak působení Ducha svatého. Proto nejsou zbytečné lidské aktivity směřující k sjednocení křesťanů.

Možné šance

Lidské úsilí o jednotu křesťanů má podle II. vatikánského koncilu rozličný význam. Nejvýznamnější jsou snahy nábožensko-mravní.

Modlitba

Především se katoličtí křesťané musí za jednotu modlit. Pro obnovení jednoty rozdělených křesťanů není nic významnějšího než modlitba. Proto vyzval koncil věřící znovu k četným modlitebním shromážděním za jednotu křesťanů (UR 8) a doporučil mezikonfesi setkání a společné modlitby za sjednocení (UR 8). Modlitby za jednotu církve v týdnu mezi 18. a 25. lednem by měly být již na začátku roku výzvou k celoročním modlitbám za sjednocení křesťanů.

Vnitřní obrácení

Opětovné sjednocení křesťanů má tím větší předpoklady, čím důkladněji se podle vůle Kristovy obnoví katoličtí křesťané a katolická církev, čím věrohodnější a zřetelnější bude jejich svědectví pro učení a instituce, které jim Kristus prostřednictvím apoštolů předal (UR 4). To v prvé řadě znamená: věřící podporují jednotu tím více, čím více usilují o to, aby vedli svatý život podle evangelia (UR 7). Růst v milosti a úsilí o křesťanskou dokonalost jsou základními předpoklady pro sjednocení rozdělených křesťanů. Vnitřní obrácení a svatost života spolu se soukromou i společnou modlitbou jsou spolu duší ekumenického úsilí (UR 8). Není jiného ekumenismu bez vnitřního obrácení, který by si zasloužil toto jméno. Tento duchovní ekumenismus (UR 8) převyšuje všechny jiné ekumenické aktivity (UR 8).

Dialog

Koncil dále doporučuje, aby byl v patřičném rámci veden dialog mezi katolickými věřícími a oddělenými křesťany (UR 4). Dialog spočívá v tom, že při setkáních rozdělených křesťanů každý hlouběji vyloží podstatná specifika vlastního společenství. Rozhovory mezi odborníky v oboru teologie různých vyznání mohou přispět k vzájemnému poznání a odbourání předsudků a nedorozumění.

Předpokladem pro vstup do takového dialogu je důkladná znalost souboru víry a mravů vlastní církve a věrnost této nauce, znalost nauky jiných vyznání, respektování celistvosti nauky, nevyhýbání se kontroverzním tématům a vyloučení dvojznačnosti a formálních kompromisů. Nic není tak cizí ekumenismu jako falešná

smířlivost, která poškozují čistotu nauky katolické církve a zamlžuje její původní a jistý smysl (UR 11). Koncil zná rozhovory mezi vyznáními jen za účasti takových katolíků, kteří jsou pro to náležitě připraveni a jsou věcní a pravdiví (UR 9). Nikde se tam nehovoří o setkáních na úrovni farností ani o veřejných diskusích.

Problémy

Koncil si byl vědom, že jeho dobře míněný přístup k nekatolickým náboženským společenstvím a podpora mezikonfesi aktivit je spojena s nebezpečím. Jestliže např. společná bohoslužba ohrožuje jednotu církve, vede k souhlasu s bludným učením, vyvolává zmatky ve vědomí lidí, budí pohoršení nebo navozuje náboženský indiferentismus, pak je účast na takové aktivitě v rozporu s Božím zákonem (OE 26). Biskupové jsou povinni dbát, aby takto nevznikala lhostejnost k vlastnímu vyznání nebo dokonce návod k odpadu k nekatolické denominaci. U mnoha katolíků zavládlo zcela mylné přesvědčení, že jak katolické, tak nekatolické vyznání mají stejnou hodnotu a před Bohem je lhostejné, ke kterému vyznání se hlásí. Poslušnost vůči autoritě učitelského úřadu pak klesá postupně k nule.

Od zahájení ekumenického hnutí ztratila katolická církev velké množství svých členů: zatímco silně poklesl počet konverzí, prudce vzrostl počet odpadů. V krajích, kde žijí vedle sebe různá vyznání, se to projevuje výrazně na počtu smíšených sňatků. Smíšená manželství podle západních zkušeností výrazně přispívají k nárůstu počtu odpadlíků. To jsou důsledky, s nimiž koncil nepočítal. V západních zemích se stále výrazněji projevuje „protestantizace“ katolických křesťanů a společenství. Tato skutečnost jen potvrzuje naléhavost výše jmenovaného požadavku na opravdovou vnitřní obnovu církve a jejích členů. Skutečný život z víry je největším vkladem do ekumenismu.

Prameny:

Koncilní konstituce Lumen gentium (LG)
Unitatis redintegratio (UR)
Orientalium Ecclesiarum (OE)
Dignitatis humanae (DH)
Georg May: Wir sind doch alle Christen
(in Plädoyer für die Kirche)

Přeložil a zpracoval L. Štula

SVÁTEČNÍ ČLOVĚK

Před 130 roky, dne 22. ledna 1865 se v Praze narodil v rodině stavebního inženýra ThDr. ANTONÍN PODLAHA, pozdější církevní hodnostář a vědec, který svou činností ovlivnil soudobou českou vědu a kulturu.

Studoval na akademickém gymnáziu, od roku 1884 - 1888 v bohosloveckém semináři. Po vysvěcení na kněze kaploval a zastával různé funkce v církevní správě. Později se stal adjunktem na teologické fakultě, pak profesorem náboženství na vyšším gymnáziu, odtud přešel na malostranskou reálku, přednášel křesťanské umění v Arcibiskupském semináři a zastával funkci prefekta na Strakově akademii.

Již od studentských let spolupracoval s redakcí Ottova slovníku naučného a pořizoval si četné výpisky z církevní a literární historie. Byl prvním v naší vlasti, kdo přistoupil k důkladnému soupisu církevních, hudebních a kulturních památek. Zvláště záslužná je Podlahova známá Bibliotéka, na níž pracoval dlouhá léta a ukázal v ní velké bohatství katolické literární a kulturní tvorby za dobu 85 let (1828 - 1913).

Jeho literární dílo, čítající 110 vydaných titulů potvrzuje mimořádnou pracovitost, lásku k historii, církevnímu umění a nesmírné úsilí o vykonání co nejvíce dobrého pro církev

a vlast. Skvěle zpracovaná samostatná díla: Album svatojánské (1896), Album svatovojtěšské (1897), Poklad svatovítký (1901), Soupis historických a uměleckých památek (1898 - 1906), Posvátná místa království českého (I-VII, 1907 - 1913), Český bohovědný slovník (1909 - 1932), ukazují vzájemné propojení a návaznost celé ediční činnosti.

Duchovní službu vykonával v Rokycanech, Kojeticích a u sv. Haštala v Praze. V roce 1904 se stal kanovníkem Svatovítké kapituly, roku 1919 generálním vikářem, 1920 světícím biskupem a 1930 kapitulním děkanem. V době teologického působení napsal a vydal pro inteligenci a mládež pozoruhodné práce: Biblické dějiny pro školu a dům, katolická liturgika, Dějiny zjevení Božího Starého zákona, Dějiny zjevení Božího Nového zákona. Podpořil vydání Římského misálu, České bible a redigoval časopis Památky archeologické. Z dějinných období české a moravské církve zajímá se hlavně o 16. - 18. století. Potvrzuje to četnými studiemi a články, např. Z dějin katolické reformace, Život a působení A. Koniáše, Dějiny jezuitských kolejí v Čechách a na Moravě, Z dějin katolických misíí v letech 1654 - 1723, Obrazy a sochy mariánské aj. práce.

Záslužná byla též jubilatova čin-

nost archivní, sběratelská, editorská a překladatelská. Jsou vyhledávané jeho překlady z latiny, řečtiny, španělštiny, němčiny, francouzštiny, italštiny a dokonce i švédštiny. Z velké přepracovanosti se stále zhoršoval jeho zdravotní stav (vysoký krevní tlak, zánět žil, mdloby) a tak mnohé písemné a korektorské práce musel vykonávat vleže. Pro samou práci zapomínal na jídlo, trpěl podvýživou a později onemocněl žloutenkou. Litoval, že již nedokončil Bohovědný slovník.

Jméno ThDr. A. Podlahy, světícího biskupa, církevního historika, literáta, státního konzervátora památkové péče bude navždy spojeno s dostavbou Svatovítké katedrály (byl členem Jednoty pro dostavbu chrámu, navrhl některé vnitřní umělecké výzdoby) i s uspořádáním velkorysé svatováclavské výstavy u příležitosti milénia před 65 roky (1929).

Jubilant zemřel dne 14. 2. 1932 v Praze. Pro své mimořádné zásluhy byl pochován v arcibiskupské kapli Svatovítké katedrály. Ošetřující lékař dr. Štancl, který pana biskupa dokonale znal, zvláště jeho trpělivost, srdečnost a pokoru, napsal o něm zájímavou knihu, nazvanou Sváteční člověk, jež je velkým svědeckým o ctnostech tohoto církevního hodnostáře a tichého vědce.

Stanislav Zeman

ZAKLADATELKA KARMELU V PRAZE

Před 840 lety, roku 1155, v severní části Palestiny na posvátné hoře Karmel se usadil spolu s devíti přáteli Berchtold z Kalabrie, účastník druhého křížáckého výpravy, a položil tam základ ke karmelitskému řádu. V četných jeskyních vápencového pohorí se ve zlých dobách ukrývali křesťané a v 6. století tam stál klášter sv. Eliáše. Celkem v Palestině vzniklo asi 15 karmelitských klášterů. Postupně však v souvislosti s pronikáním Saracénů opouštěli řeholníci tato první sídla a stěhovali se do Itálie, Francie, Polska, USA, Brazílie, Indie aj.

Řeholní společenství karmelitské se dělí na dvě větve, mírnější a přísnou. Reformními osobnostmi a chloubou řádu se stali: sv. Jan z Kříže, zakladatel „bosých“ karmelitánů, a sv. Terezie z Avily, autorka spisů o mystickém životě. Oba se stali církevními učiteli. V 19. století řádový vzhlas získává sv. Terezie Ježíšková z francouzského Lisieux a zakladatelka kongregace P. Marie Karmelské v italské Montevarchi Maria Tereza Scriveriová.

I české země se mohou honosit působením karmelitské řehole. V roce 1656 ji do Prahy uvedla ctihodná Marie Elekta, která pocházela z města Terni ve vlašské Umbrii. Narodila se před 390 lety, dne 26. ledna 1605 v početné šlechtické rodině Tramoziimů a při křtu obdržela jméno Kateřina. Měla vynikající rodinnou výchovu a

v sedmi letech přijala první svaté svátosti. V jejím rodišti již několik let existoval karmelitský klášter, do něhož Kateřina se svou starší sestrou Lucií vstoupila. Zaslíbila se Bohu v řeholi, v níž je domovem soustředěnost, samota, mlčení, rozjímání, ustavičná příprava na život křížující se k smrti. Obdržela řeholní jméno Marie, složila řeholní sliby a věnovala se plně řeholním povinnostem.

Karmel příznivě formoval její povahu, její zájmy a vzdělanost. Vynikala skromností, trpělivostí, obětavostí, bystrostí i znalostí jazyků. Když po dvou letech byl založen klášter karmelitek ve Vídni, sestra Marie Elekta byla tam vyslána se třemi dalšími sestrami. Brzy se stala představenou a po 14 letech stála u zrodu karmelu ve Štýrském Hradci.

V srpnu 1656 nastoupila cestu s několika sestrami do Prahy, kde také jejím úkolem bylo založit karmel. Výprava napřed zajela do Staré Boleslavi, kde si u P. Marie a patrona české země sv. Václava vyprosila požehnání k náročnému úkolu. Průvod byl Pražany všele uvítán a u kláštera na Malé Straně jej očekával i pražský arcibiskup Arnošt Harrach.

Pražská komunita rychle vzrůstala. Na Malé Straně byl postaven nový klášter a později i kostel sv. Josefa. Matka Marie Elekta plně rozvinula své organizační

schopnosti a výchovné funkce. Její víra byla živá a příkladná svou nevšední úctou k Nejsvětější svátosti a k P. Marii. Pro nesmírnou pokoru říkali jí Pražané a sestry „skrytá svatá“. Mnoho let trpěla bolestmi kloubů, vodnatelností a na nohou měla vředy. Velké útrapy snášela s úžasnou silou ducha. Těšila se z toho, že může alespoň částečně trpět jako Pán na kříži a obětovat se za potřebné duše. Dne 11. ledna 1663 matka Elekta po přijetí sv. svátostí a rozloučení se svými sestrami zemřela ve věku necelých 58 let. Z nich téměř 37 let prožila jako řádová sestra.

V době josefínské byly karmelitky z Prahy vyhnány (1782) a musely se odstěhovat do Pohledu u Německého Brodu do bývalého kláštera cisterciáček. Až po 10 letech se směly vrátit do Prahy, ale jejich původní klášter na Malé Straně byl zatím dán řeholi Anglických panen k výchově mládeže. Karmelitky pak převzaly bývalý klášter barnabítů při kostele sv. Benedikta na Hradčanech. Kostel byl znovu vysvěcen ke cti Panny Marie, sv. Josefa a sv. Terezie. Tělo drahé zakladatelky umístily po epistolní straně oltáře za mříží. K blahorečení Marie Elekty dosud nedošlo, přestože nechybělo mnoho ctitelů, včetně biskupů a arcibiskupů, kteří o to usilovali.

Stanislav Zeman

ZA PĚT HODIN UVIDÍM JEŽÍŠE

Cesty Božího milosrdenství

Amen, říkám ti, ještě dnes budeš se mnou v ráji

(Lk 23,43)

„Když Ježíš vstoupí do lidského života, je to vždy strhující událost, tím spíše, jestliže k ní dojde za tragických okolností a zcela nečekaně“ (P. André Manaranche).

Jack Fesch se narodil 1930 ne daleko Paříže v zámožné rodině. Otec byl ateista a cynik, matka byla k dětem zdrženlivá. Rodiče si nerozuměli a jejich manželství se rozpadlo.

Ve škole mu říkali „Velký blondák“. Často měnil školy pro lenost, až nechal školy úplně. Vstoupil do party mladíků, kteří jej využívali na placení orgií. Do pohledného vysokého mladíka se zamilovala Petra a v roce 1951 uzavřeli na úradě sňatek. Následuje krátké období relativně šťastného života. Ale brzy se rozcházejí.

V únoru 1954 si vzal Jack do hlavy, že musí pryč a chtěl mít plachetnici a hodně peněz. Otec jeho žádost striktně odmítl. Spolu s dvěma kamarády se rozhodnou pro loupežné přepadení. Oběti má být otcův známý. „Táta to potom zatáhne.“ Násilí nemá být použito. Revolver má sloužit jen k zastrašení. Ale při samotné akci jednal jako automat. Aniž by dbal na prosby přepadeného, udeřil jej revolverem do spánku. Vyšel výstřel, který však zasáhl jeho vlastní prst.

Jack se dal na útěk a vůbec nevěděl, co dělá. Na útěku ztratil svoje brýle. Policista se pokusil jej zadržet. Nyní jednal slepě jako zvíře. Zraněnou rukou střílil nazdařbůh. Jedna kulka zasáhla policistu přímo do srdce.

Jack se octl ve vězení. Proces byl zahájen až po třech letech. Policisté hrozí stávkou, jestliže nedostane trest smrti. Obvinění zní: vražda a ozbrojené přepadení.

Při procesu zapůsobil Jack na přítomné svou otevřeností. Nic se nesnažil zakrýt. S velkou přesvědčivostí dosáhl toho, že oba jeho společníci byli osvobozeni. Pro sebe nepodnikl vůbec nic. Čtyři žalobci rozebírali systematicky pachatele i jeho čin. Rozsudek poroty: SMRT NA GLLOTINĚ.

Po rozsudku to byl odsouzený, kdo těšil vlastního obhájce: „Bůh řídí dobře všechny věci!“ Když advokát Baudet předložil francouzskému prezidentu žádost o milost, řekl mu Jack toto: „Dělejte všechno, co si myslíte, že musíte udělat, abyste si později nemusel nic vyčítat. Ale Bůh mi již

při dvou příležitostech dal na vědomí, že mi udělí milost brzké smrti.“

Žádost byla, jak Jack očekával, zamítnuta.

Co se to stalo s tímto zločincem?

Když jej poprvé navštívil vězeňský kněz, dostal tuto odpověď: „Nemá to cenu, já v nic nevěřím.“ Jack měl kamaráda, který konvertoval a vstoupil do noviciátu ke kapucínům. Poslal svého právníka k Jackovi, aby jej pohnul k obrácení. Jezdí na poutě a modlí se za Jackovo obrácení. Ten ví o úsilí třech lidí, kteří se za něho modlí a obětují. Po půl roce již není tak zcela jist, že Bůh neexistuje. Stává se otevřenější, aniž by ovšem věřil: „Pokoušel jsem se rozumem věřit, aniž bych se modlil.“ A pak, asi po roce, došlo k neočekávané události a jeho víra poprvé procitla.

Jack objevil nový svět. Od této chvíle se snaží s láskou a porozuměním přimět své spoluvězně, dozorce, přátele a příbuzné k obrácení. Některá obrácení zažil ještě za svého života, k jiným došlo po jeho smrti. První, kdo jej následovali, byla jeho sestra, jeho tchyně a matka. Několik dní před Jackovou smrtí přistoupila jeho žena Petra poprvé od svého dětství ke sv. přijímání. Den před popravou uzavírají na dálku svátost manželství.

Nejvíce tíží Jacka skutečnost, že musí být odloučen od své dcerky Veroniky. Aby si mohla udělat obraz o svém otci, psal pro ni dva měsíce před svou smrtí deník.

Bez příkras jí vyprávěl o svém životě a po svém obrácení o své naději, úzkostech i o důvěře v Boží prozřetelnost.

Píše i o svých obavách: Kdyby byl propuštěn, není vyloučeno, že by znovu zapomněl na všechno, co nyní poznal. Vysvětluje jí, že tři nejdůležitější a současně nejtěžší věci jsou: vzdát se vlastního osudu, vlastní vůle a vlastní lásky. V předvečer poprav se rozloučil se svým spoluvězněm Andréem, který bydlel v cele nad ním. Přes zamřížované okénko vedli spolu mnoho rozhovorů, aniž by se kdy viděli.

André Hirth, jehož obrácení bylo dílem Jackovým, vypráví několik let později v jiné věznici toto:

„Jack mluvil o své popravě takřka s radostí a vyprávěl mi o své hluboké lásce k Panně Marii a k Ježíši. Já jsem to tehdy nemohl pochopit. Obdivoval jsem jeho odvahu a víru, kterou měl a kterou já jsem tehdy neměl a nerozuměl jsem jí.“

Jack řekl jemu a jiným spoluvězňům: „Brzy vás opustím. Má to

být zítra ráno. Chtěl jsem to vědět přesně, abych se mohl připravit na setkání s tím, koho tak velice miluji... Mám trochu obavy, ale mám důvěru, protože ta vnitřní síla, která mě stravuje, je čistá láska... Nebudte smutní. Za několik hodin - jsem si tím úplně jist - budu velice šťastný.“

Celou noc psal do svého deníku: „Cítím se lehký, lehký... v tuto chvíli ze mne spadla všechna úzkost. Nejsm sám, Bůh je se mnou. Mám již jen pět hodin života. Za pět hodin uvidím Ježíše...“ Mezitím rozjímal o smrtelné úzkosti, kterou prožíval Pán. Poslední slova: „Svatá Panno, pomáhej mi... Bůh vám žehnej“. 1. října 1957 ráno slyší kroky před dveřmi své cely. Svému kamarádovi Andréovi, který také nemohl usnout, řekl: „Už je to tady.. Myslim, že přicházejí. Víš, André, až se tam nahoře potkáme, věřím, že tě poznám po hlasu. Až uvidíš moji dcerku, řekni jí, že ji mám strašně rád...“

„A já“, vypráví André, „ jsem mu odpověděl: Cao, a buď statečný, malý bratře“ a brečel jsem jako děčko.

Jack se ještě vyzpovídal a přijal svatě přijímání spolu se svým obhájcem. Požádal kněze, aby mu podal kříž. Dlouze jej políbil a poděkoval všem přítomným. Jak řekl P. Manaranche, Jack obětoval svůj život za obrácení své rodiny a všech lidí, kteří mu byli nablízku, za svou oběť a jeho rodinu.

List z deníku:

Sobota, 3. srpna 1957

Radost, radost, radost... Již tři dny mám opět víru. Ne že by mě zcela opustila, ale během času a během zkoušek se rozzářila v nové ryzosti. Podruhé v mém životě mi spadly šupiny z očí a já jsem poznal, jak je Pán něžný. Musím ti nejprve vyprávět, jak jsem se poprvé setkal s Kristem.

Bylo to večer v mé cele, je tomu již dobře tři roky. Přes všechny katastrofy, které se převalily přes moji hlavu, zůstal jsem zapřisáhlým ateistou a snažil jsem se přesvědčit svého obhájce, že žádný život duše mimo tělo neexistuje.. Ten večer jsem ležel s otevřenýma očima na posteli a poprvé jsem s obzvláštní intenzitou přemýšlel o různých věcech, které jsem zažil ve své rodině.

Náhle se mi vydral z hrudi výkřik o pomoc: „Můj Bože!“ a bezprostředně nato jako by proletěl silný vítr, aniž bych věděl odkud, a uchopil mě Boží Duch za krk. To není žádná obrazná rčení, to je skutečný pocit, že se mi újí hrdlo a že mě má ve své

☛ moci Duch. Je to pocit neobyčejné síly a něžnosti, který bych nebyl schopen vydržet delší dobu.

A od tohoto okamžiku jsem uvěřil s neotřesitelnou jistotou, která mě už nikdy neopustila. Začal jsem se modlit a obrátil jsem své kroky k Pánu vybaven rozhodností, kterou podporovala mocná milost. Všechno mi připadalo jako lehkost, teplo a světlo...

Šest měsíců jsem prosil Pána, který mi uložil, abych se dlouze modlil a všechny čas věnoval rozjímání. Čím více jsem dělal pokroky, tím více jsem byl zahrnován dary Ducha svatého...

Pak přišel čas poměrné tvrdosti. Všechno bylo těžké, tmavé, nedosažitelné... V tom stavu jsem byl až do tohoto týdne. Ale nyní... vítězství! Čas je krátký a zbývá ještě tolik práce. Proto odvahy!

*Feuer und Licht 10/94
Překlad -Iš-*

Poznámka: Jak jsme již dříve uvedli, požádal kardinál Lustiger o zahájení procesu blahořečení Jacka Fesche

zásilková služba vám nabízí:

Laický breviář 200 Kč (Denní modlitba Církve)

Rodina se modlí 24 Kč (Modlitební kniha pro různé události v rodinách) Imprimatur.

Magnificat 25 Kč (Sborník křesťanských rytmických písní s notovým záznamem)

T. Kempenský: **Následování Krista** váz. 25 Kč. Imprimatur.

P. F. Mikulášek SJ: **Starý zákon** 55 Kč (Co nám říká - úvahy)

Nový zákon 99 Kč (Kristologie - rozbor)

C. M. Martini: **Vytrvali jste se mnou v mých zkouškách** 59 Kč (Existuje nebo neexistuje nezištnost v lidském jednání? Úvahy o Jobovi jako o problému víry).

V. Messori: **Josef Ratzinger - O víře dnes** 86 Kč (Prefekt Kongregace pro nauku víry odpovídá s maximální upřímností na aktuální otázky v Církvi)

P. V. Kratochvíl: **Slovo o víře** 55 Kč (Soubor informací, které by měl vědět každý katolický křesťan. Nevěřícím podá pomocnou ruku k překonání předsudků. Neznalosti ať zaviněné či převzaté vysvětluje jasně, logicky, zajímavě a pravdivě. Je první svého druhu u nás. Imprimatur)

Připravujeme:

V. Messori: **Jan Pavel II. - Na prahu tisíciletí** cca 80 Kč (prozatím ve slovenštině)

Prosíme objednávejte na adrese:

Pavel Macek, Maiselova 21, 11000 Praha 1, tel. 02/2318249

Je možné být odborníkem ve svém zaměstnání a zároveň žít náboženským životem v úplné odevzdanosti Bohu?

Ano! Miles Jesu jsou katolickým laickým institutem, který sdružuje studenty a mladé odborníky, žijící společně komunitním způsobem života v úplné odevzdanosti Ježíši Kristu a Panně Marii. Konají tři sliby: slib chudoby, čistoty a poslušnosti. Jejich posláním je být kvasem ve společnosti prostřednictvím svých profesí.

Jsi-li mladý/á, bez závazků a cítíš-li se povolán/á k takovému způsobu života nebo snažíš-li se o rozpoznání své životní cesty, přijď na duchovní cvičení, která budou zaměřena na rozpoznávání povolání.

Ženy: 16. 2. - 19. 2. 1995

Muži: 22. 2. - 26. 2. 1995

Pište nebo volejte: Miles Jesu, Klatovská 20, 602 00 Brno (tel.: 05/744 933)

Na počátku církve stojí tento výrok Ježíše Krista: „Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.“

Jak ale poslal Otec svého Syna na svět? Anděl Páně přinesl Marii poselství. Otec poslal Syna nejdříve k Marii. Na začátku novozákonních dějin je tedy tento Boží čin: Anděl Pána přinesl Marii poselství. Na začátku novozákonních dějin stojí také spolupráce jednoho z lidí: „A ona počala z Ducha svatého“ (srv. Lk 1,35).

Jak posílá Syn své učedníky? Stejně jako Otec. Proto odkazuje Syn z kříže učedníkovi: „Hle, tvoje matka!“ (Jan 19,27).

Stejně jako při jitra spásy v Nazaretě, když se Bůh stal člověkem, i při večeru vykoupení v Jeruzalémě a při vzniku církve dochází nejdříve k odevzdání Marii a pak k předání světu. „Cokoliv vám řekne, učíňte“ (Jan 2,5), tak podporuje Matka Synova slova u učedníků.

Syn předal svým učedníkům - církvi - svou Mat-

ku. A oni ji přijali do domu svého života. Tak bychom to mohli říci o původní apoštolské církevní obci, neboť ve večeradle v Jeruzalémě byli shromáždění učedníci spolu s Ježíšovou Matkou Marií (viz Sk 1,14). Jeruzalémská praobec je příkladem pro všechny církevní obce všech dob. Bez Marie není křesťanského života ani církevní obce. Kdybychom popřeli Marii, popřeli bychom novozákonní Ježíšův dar.

Co přináší Ježíšova Matka našemu bytí? Svého Syna, a to nikoliv nějakého vybledlého, vydestilovaného z evangelijních textů, nýbrž celého Ježíše v jeho plnosti, neboť Maria je Matkou Boží. A s Ježíšem přináší Maria do našeho domu Církev, která je Tělem Kristovým. Maria je tedy současně Matkou Církve.

Maria nás chrání před jakýmkoliv „výběrovým Kristem“ podle naší chuti. Výběrový Kristus není žádný Kristus, nýbrž jen čistě lidský výplod. Tím nás také Maria chrání před jakoukoliv „výběrovou církví“, která nemůže být žádnou církví, nýbrž jen nějakou autonomní sektou.

Maria nám přináší celou víru, celou Církev, celého Krista do našeho domu, a s tím i lesk a slávu. Maria, matka jednoty, nám garantuje katolicitu. Katolický, to znamená celý a úplný. Maria nás chrání před jednostranností a sektářstvím. Není snad

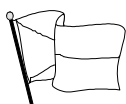
růst církví a denominací důsledkem Mariiiny nepřítomnosti v Božím lidu? Mariánská úcta není pro nás jen otázkou nějaké zbožné chuti, nýbrž je existenční otázkou pro celou církev.

Syn nás odevzdal své Matce. Zaujali jsme místo v jejím životě. Můžeme jí, která je Boží Matkou, také za sebe říkat „Matko!“ Syn nás pozvedá na své místo: do její náruče. Postavil nás pod její ochranu. Stáváme se jeho následovníky v životním okruhu Mariiňě.

Být křesťanem, následovníkem Krista v této souvislosti znamená: odebrat se tam, kde má své místo intimní vzájemná důvěra, tam, kde je počátek všeho života: do živoucí jednoty Syna Člověka a božské Matky. Tak jsme uvedeni do původní důvěry a původní jednoty člověka s Bohem.

„Hle, matka tvá!“ „Hle, tvůj syn!“ to je Ježíšova poslední vůle, kterou nám v hodině vykoupení předal svou Matku. Podle této poslední vůle nás Maria definitivně a nenávratně přijala. Tak platí pro nás a pro církev Mariina slova: „Velké věci mi učinil ten, který je mocný“ (Lk 1,49). V tomto pokorném sebevědomí je i vědomí vítězství, které je zaručeno těm, kteří s Marií a církví zůstávají v jednotě.

Joachim kardinál Meisner

CHARITNÍ PÉČE O STARÉ KNĚZE A ŘEHOLNÍKY

Na Českomoravské vrchovině, tak uprostřed mezi Novým Městem na Moravě a Velkým Meziříčím, je obec Moravec. Mnohým věřícím je známá, že je v ní charitní domov pro staré a nemocné kněze a řeholníky. Objekt má nyní čtyři domy se vším potřebným zařízením. Hlavní budova prošla letos generální opravou s mnohamilionovým nákladem. Byla postavena v letech 1905 až 1907 péčí tehdejšího faráře na Moravci, P. Kašparem Dundou. Stará fara byla velmi vlhká a malá a kněží v ní bývali stíženi revmatismem. Proto vždy brzo z Moravce odcházeli. I P. Dunda po krátkém působení pocítoval bolesti v kloubech. Ale z Moravce neodešel. Dověděl se o úspěšném léčení vodoléčbou v Německu farářem Kneipem. Dvakrát se tam vydal a vyléčil se. A chtěl pomáhat i u nás nemocným kloubovým onemocněním. Z milodarů postavil na konci Moravce směrem k Pikárci v letech 1905-7 jednopatrovou budovu pro ubytování hostů-pacientů a menší budovu pro koupele. Lid tento ústav nazýval a starší dodnes říkají sanatorium. K ošetřování pacientů založil družinu, nyní kongregaci sester III. řádu sv. Františka pod ochranou sv. archanděla Rafaela, lidově rafaelky. Tyto byly při likvidaci klášterů vystěhovány do Biskupic u Hrotovic a do Budíškovic u Moravských Budějovic a do ústavu byli převezeni kněží staří a nemocní ze zlikvidovaných klášterů. Tak vznikl domov pro staré a nemocné kněze a řeholníky na Moravci. Sestry rafaelky se vrátily před třemi roky zpět a s civilním personálem ošetřují nyní 45 starých a nemocných kněží a řeholníků. Dne 28. října kapli znovu vysvětil a důkladně opravenou a moderně zařízenou budovu požehnal metropolita moravský, olomoucký arcibiskup Jan Graubner, a na slavnost Nep. Početí bl. Panny Marie 8. prosince byla posvěcena v kapli nová socha Panny Marie, kterou zhotovily sestry karmelitky z Prahy.

Nyní se opravuje další dům ústavu tzv. Louisin. Ten dala v letech 1879-1881 postavit jako starobinec pro staré a nemocné zaměstnance bývalá majitelka moraveckého velkostatku Karola, provdaná za saského krále a nazvala jej po své matce Louisin. Ten dům byl v padesátých letech přidělen k charitnímu domu pro kněze.

Snaživý farář Dunda se postaral i o moravecké kněze před revmatismem. Postavil novou, pěknou a vyhovující po všech stránkách, jedno-

patrovou faru. Farář Dunda ještě je ve vzpomínkách starých lidí, kteří o něm slyšeli od svých rodičů jako o velmi zbožném a staviteli. Odpočívá na moraveckém hřbitově a deska na kněžském hrobě má o něm nápis: farář - stavitel.

Protože kněží z Čech uváděli, že mají na Moravec daleko, byl letos zřízen nový domov pro staré a nemocné kněze a řeholníky z kláštera redemptoristů ve Staré Boleslavi.

ZPRÁVY Z DOMOVA

Praha: Na Nový rok se již tradičně konala společná ekumenická bohoslužba křesťanských církví, které působí v České republice. V minulých dvou letech se tato bohoslužba konala vždy v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Letos byl místem konání zvolen salvátorský chrám Českobratrské církve evangelické na Starém městě pražském. Shromáždění předsedal synodní senior Českobratrské církve evangelické Dr. Pavel Smetana. V modlitbách zaznělo konstatování stále trvajících bolestného rozdělení křesťanů, ale i naděje do budoucna v duchu Kristovy prosby k Otci, aby všichni ti, kteří v něho uvěřili, byli jedno, aby tak mohl svět přijmout radostné poselství o vykoupení. Zástupci jednotlivých církví společně prosili Boha za odpuštění hříchu vzájemného odcizení a žádali zároveň o žízeň a hlad po společenství ve víře, životě a svědectví. Homiletickou úvahu přednesl pražský arcibiskup Miloslav kardinál Vlk. Vycházel z první kapitoly Janova evangelia, kde se učedníci ptají Ježíše: Mistře, kde bydlíš? Pan kardinál zdůraznil, že Bůh bydlí ve společenství lidí, ve kterém vládne láska. Takovýmto společenstvím by měla být Kristova církev, a tak je také možné blížít se ke skutečné jednotě.

Společně zaznělo i vyznání víry a modlitba Páně. V přímluvách se křesťané modlili za národ a vlast, za všechny trpící ve světových konfliktech, za rodiny i za ty, kteří potřebují pomoc druhých lidí. Na závěr setkání pronesl synodní senior Českobratrské církve evangelické Dr. Pavel Smetana nad přítomnými áronské požehnání.

Hradec Králové: Při návštěvě dolnorakouské diecéze St. Pölten poděkoval královéhradecký biskup Mons. Karel Otčenášek za významnou pomoc této diecéze naší církvi. Díky podpoře ze St. Pölten byla celkově rekonstruována budova hradeckého biskupství a vydána literatura pro pomoc v pastorační práci. Byla též přislíbena pomoc při přestavbě staré jezuitské koleje na vzdělávací centrum. St. Pöltenská

diecéze se podílela též na pomoci pastorační práci v diecézi českobudějovické. Dík patří především současnému biskupovi Kurtu Krennovi a emeritnímu biskupovi Franzi Žákovi, který je českého původu a česky i hovoří. Biskup Žák navázal bratrské vztahy s našimi diecézemi záhy po zhroutilí železné opony roku 1989.

Praha: Osmý rok Desetiletí duchovní obnovy národa, který jsme začali, je věnován vztahu mezi osobností a kulturou. Věřící jsou vyzváni, aby se angažovali pro morální úroveň české kultury. V rodinách by měli věnovat více času společnému životu. Je rovněž úkolem rodiny, aby podnítila zájem dětí o modlitbu, liturgický život i starost o svůj kostel. „Kultura smrti“ má být nahrazena kulturou lásky a života. Tento rok je postaven pod patronát svatého opata Prokopa.

P. Daniel Herman, sekretář

VÝZVA KATOLICKÝM VĚŘÍCÍM, OBĚTEM KOMUNISTICKÉ PERZEKUCE.

Biskupská konference České republiky se obrací na všechny věřící, kteří byli během komunistického režimu vystaveni jakékoliv perzekuci pro své náboženské přesvědčení, aby o tom podali zprávu na níže uvedenou kontaktní adresu. Jedná se nejen o případy soudního stíhání nebo zařazení do TNP a PTP, ale i o případy propuštění ze zaměstnání, znemožnění studia, nucené přestěhování, poškození na majetku apod. Materiály o této perzekuci mají být historicky zpracovány a uloženy v archívu BK jako doklad o pronásledování katolické církve komunistickým režimem. I tento materiál má posloužit historikům, aby správně zhodnotili uplynulé období a zabránili případnému zkruslení, podle něhož samotní komunisté byli „obětí zločinného stalinismu“ a prvními bojovníky za svobodu.

Pokud o této perzekuci existují jakékoliv písemné doklady jako rozsudky, výpovědi, je třeba na kontaktní adresu zaslat kopii těchto dokumentů. K této práci bude také třeba získat dobrovolníky, kteří bydlí v Praze a mají čas k tomu, aby mohli studovat příslušné archiválie bývalého ÚV KSČ, Vojského archivu a Státního ústředního archivu v Praze.

Biskupská konference přikládá této akci velký význam a vyzývá všechny perzekvované, případně jejich potomky, aby přispěli k zpracování co nejuplněnější dokumentace o náboženské perzekuci nedávné doby.

Kontaktní adresa pro podávání zpráv, zasilání dokumentace a přihlášení ke spolupráci: Dr. Josef Plocek, Malostranské náměstí 10, 118 00 Praha 1; telefon 02-530 901.

POMOCNÁ AKCE PRO DĚTI NA UKRAJINĚ

Praha: Organizace YMCA - Živá rodina plánuje pro rok 1995 opět akce pro děti z Ukrajiny, aby tak navázala na své dosavadní zkušenosti. Bohoslovci studující na naší katolické teologické fakultě v Praze navázali kontakty s rodinami farností řeckokatolické církve na Ukrajině ve městě Bučač, v Ternopilské a v Ivanofrankivské oblasti. Letos k nám byl pozván autobus rodin s dětmi, aby měly možnost seznámit se s životem našich rodin, naší církví, s naší kulturou a historií.

V loňském roce proběhly dvě akce, nad nimiž převzala záštitu YMCA - Živá rodina se sídlem v Praze a na kterých se finančně podílelo mnoho skupin i jednotlivců od nás i z ciziny. Kromě peněžních sbírek byla uspořádána i materiální pomoc (oblečení, obuv), která byla rozdělena mezi sociálně slabé a potřebné rodiny z Bučače i okolí.

Ve městě Bučači vznikla také organizace „Živá rodina“, která sdružuje křesťanské rodiny, ale i jednotlivce, kteří si chtějí navzájem pomáhat.

Spolupráce s organizací na Ukrajině se zaměřuje především na rodiny s dětmi. Minulý režim smyslem pro pojetí harmonické rodiny velmi otrásl. Budou-li se stabilizovat rodiny v modlitbě, vzájemné lásce, sdílení a pomoci, bude pevná a stabilní i církev, kterou tyto rodiny tvoří.

NĚMECKÝ POLITIK U KARDINÁLA VLKA

Praha: Pražského arcibiskupa kardinála Miloslava Vlka navštívil dnes ministerský předseda spolkové země Durynsko Dr. Bernhard Vogel, který je zároveň členem spolkového předsednictva CDU a místopředsedou Evropské demokratické unie. Předmětem rozhovoru byla společenská a morálně-kulturní situace v České republice a v Německu, rozvoj spolupráce českých a německých katolíků, styky české katolické církve s ostatními sousedními zeměmi, stav spolupráce církve a státu u nás a v neposlední řadě i otázky spojené s restitucí církevního majetku. Rozhovor navázal na setkání kardinála Vlka s předsedou Vogelem při jiných příležitostech a proběhl v přátelském ovzduší.

PASATORACE ROZVEDENÝCH

Vídeň: Rakouská biskupská konference projednala římský dopis o pastoraci rozvedených, kteří uzavřeli nový civilní sňatek, a uveřejnila v těchto dnech své stanovisko. Bis-

kupové se chtějí ve větší míře než dosud věnovat pastoračně těmto věřícím a v jednotlivých diecézích zavést odpovídající formy duchovní péče o ně.

VZTAH K CÍRKVI V ITÁLII

Řím: Více než 55 % Italů se dívá na katolickou církev s důvěrou, dalších 12 % s obdivem, okolo 25 % kriticky a 8 % jí nedůvěřuje. Tato čísla uveřejnilo Italské středisko společenských výzkumů na základě ankety za rok 1994. Většina dotázaných odpověděla, že v existenčních otázkách, v problémech duchovního života, ve věcech rodinné etiky a v projevech praktické solidarity dostávají od církve to, co potřebují. Její autoritu uznávají i mnozí nekatolíci.

RUSKÁ BIBLICKÁ SPOLEČNOST

Moskva: Ruská biblická společnost plánuje rozšíření činnosti. Plánuje vydat Písmo sv. ve velkém formátu. Dále se nyní valná hromada v Moskvě usnesla vydat encyklopedii bible, biblický atlas a biblickou dějpravu pro děti. Členy Ruské biblické společnosti jsou duchovní různých křesťanských církví, mezi jinými prof. Sergej Averinčev, člen Papežské akademie sociálních věd. Předsedou je moskevský pravoslavný kněz Alexander Borisov, duchovní syn v roce 1990 zavražděného kněze Alexandra Mena. Valná hromada schválila i nová statuta. Podle nich Ruská biblická společnost je „všeruské náboženské sdružení křesťanů, kteří usilují o prohloubení znalostí a šíření Božího slova a o pomocné akce křesťanské lásky“. Prvořadým cílem je umožnit každému Rusovi četbu Písma, které je vydáváno ve velkých nákladech za levnou cenu nebo je dáváno zdarma. Bylo vydáno už několik milionů výtisků. Kromě toho společnost podporuje zřizování náboženských vzdělávacích středisek, nedělních škol a biblických kurzů a pořádá přednášky, semináře a konference.

TISK ČBK

UNIATÉ V POLSKU

Varšava: Poprvé po desetiletích komunistického útlaku mohla řeckokatolická diecéze Przemysl vydat přehled činnosti. Podle něho má tato diecéze uniatů, která obsahuje celé Polsko, 116 katolických far východního obřadu. O 110 tisíc věřících se stará 51 diecézních a 16 řádových kněží, především baziliánů. Diecéze má také pět mužských a 23 ženských klášterů. Hlavou diecéze je Jan Martyniak, od roku 1989 světicí biskup a od roku 1991 biskup v Przemyslu.

TISK ČBK, P. Miloslav Fiala

KATOLICKÝ ROZHLAS VE SLOVINSKU

Lublaň: V Lublani zahájilo činnost katolické rozhlasové studio „Radio Ognišče“, které je slyšitelné téměř po celém Slovinsku. Vysílá na pěti frekvencích a pokrývá přes 80 % území. Ředitel Mons. Franc Bolo označil otevření studia a vysílače v Lublani za významný okamžik, protože církev má poprvé od 2. světové války možnost provozovat vlastní rozhlas. Rádio vysílá 24 hodin denně a podstatnou částí programu je hudba a kontaktní pořady za účasti posluchačů. Stanici poslouchá zejména mládež.

Tisk ČBK Praha

P. Miloslav Fiala, Daria Kalcovská

RUMUNSKO - PORADA ŘEHOLNIC

Bukurešť: Na apoštolské nunciatuře se setkaly delegátky všech ženských řeholí působících v Rumunsku, kterých je nyní 57. Ustavily komisi, která má umožnit vzájemné poznávání a spolupráci, zvláště na úseku formace a výchovy. V budoucnu se sejdou představené i formátorky.

DROBNÉ ZPRÁVY:

21.12.94 se v karmelitánském klášteře v Dachau konala vzpomínková bohoslužba k 50. výročí jediného kněžského svěcení, které se uskutečnilo v koncentračním táboře v Dachau. V kněžském bloku tábora udělil francouzský biskup Gabriel Piquet kněžské svěcení 29letému jáhnu z diecéze Münster Karlu Leisnerovi, který měl vězeňské číslo 22356. Leisner zemřel krátce po osvobození tábora na následky věznění. Z 2720 převážně katolických kněží, kteří byli vězněni v Dachau, přišlo o život 1034, z toho 858 Poláků. Byli umučeni vyhladověním, zmrznutím nebo zemřeli na tyfus, někteří byli zastřeleni či oběšeni.

Kathpress

Ve srovnání s Českou republikou, kde v Boha věří jen 25% obyvatelstva a 45% vůbec existenci Boha nepřipouští, ve Francii věří v Boha 66%. Uplných bezvěrců je jen 27%.

Německý herec Günter Strack, který je vyznáním protestant, vystupuje v německých seriálech v roli katolického kněze i biskupa. Když představoval katolického kněze Adama Kempferta v seriálu „Tělem i duší“, seznámil se také se svátostí smíření. Jak prohlásil, byl to pro něho osobně nejsilnější zážitek. Prohlásil, že zpověď je velkolepá věc, protože všichni jsme hříšníci a je pro nás velkým darem, můžeme-li se svěřit knězi, který nám může udělit rozhřešení.

Kathpress

VÁNOCE V RŮZNÝCH ZEMÍCH:

Izrael: Na 15 tisíc věřících se letos zúčastnilo půlnočních bohoslužeb v Betlémě. Celková atmosféra byla klidnější než jindy, přestože izraelští vojáci hlídkovali na přístupových cestách. Latinský patriarcha Michel Sabbah vyzval v kázání politiky, aby urychlili mírový proces. Čím déle se protahuje, tím víc roste napětí a nejistota. Trpí tím stejně Izraelité i Palestinci. Mezi věřícími byli i Jordánci, kteří poprvé po 40 letech mohli přijít do blízkého Betléma, aby slavili Vánoce.

Bosna a Hercegovina: Sarajevský arcibiskup kardinál Vinko Puljić se při vánoční mši modlil, aby tyto Vánoce byly v této válce posledními. Věřící v jeho zemi prožívají už třetí válečné Vánoce. Na bohoslužbě v katedrále v Sarajevě se zúčastnilo na 400 osob, mezi nimi také nekatolíci, muslimové, židé i pravoslavní. Také ostatní kostely byly velmi navštíveny. Mezi věřícími byli i příslušníci mírových sborů OSN.

Severní Irsko: Poprvé po 25 letech mohli katolíci a anglikáni slavit klidné Vánoce. V sobotu 24. si vyměnili poselství dobré vůle. Vedoucí obou stran vyzvali k vzájemnému porozumění.

Rusko: Katolický arcibiskup Mosky Tadeusz Kondrusiewicz prosil při vánoční mši za mír pro národy Ruska.

Mši slavil v kostele sv. Ludvíka, kam přišli i členové diplomatického sboru. Pravoslavní slaví Vánoce až 7. ledna.

Čína: Kostely v Pekingu byly o půlnoční přeplněny věřícími. Policie vyslala velké útvary, které zajišťovaly pořádek a bezpečnost. Podle vyjádření církevního činitele přišlo na půlnoční v Pekingu na 40 tisíc věřících. Katolický hlavní chrám musel být uzavřen, neboť se v něm těsnilo na 2 tisíce lidí. Mezi věřícími bylo mnoho mladých, kteří vytrvali přes velký mráz.

Zaire: Vláda této africké země utlačuje lidi, aby je donutila mlčet. Prohlásili to biskupové země a obvinili z toho Mobutuovu vládu. Jako důvod uvádějí, že vláda to dělá s ohledem na blížící se volby. Občané jsou stále fyzicky i morálně utlačováni. Žádný občan Zaire nemá nárok žít v klidu, pokud se nepodřídí politickému systému země.

PRAVOSLAVNÍ - SEVERNÍ AMERIKA

Washington: Pravoslavné církve v Severní Americe chtějí více spolupracovat. Biskupové jedenácti pravoslavných církví po svých poradách prohlásili, že založí společnou správní kancelář. Církve si ponechají svou totožnost a své jméno, ale vytvoří organizační formu, pomocí níž se budou vyjadřovat k důležitým náboženským, sociálním a politickým otázkám. „Věříme, že se naše úloha nemůže omezit jen na to, abychom se starali o přistěhovalce. Daleko více

máme v Kanadě i ve Spojených státech misijní poslání získat nové členy,“ prohlásili biskupové. V obou zemích žije kolem 5 milionů pravoslavných. Pravoslavní slavili před nedávnem 200 let od začátku své misie v této části světa.

POSELSTVÍ EKUMENICKÉHO PATRIARCHY

Istanbul: Boj proti válce a násilí na celém světě je středem vánočního poselství ekumenického patriarchy Bartoloměje. Rostoucí násilí a dezorientace ukazuje zřetelněji než jindy, že člověk „potřebuje Boží přítomnost ve svém životě“. Pouze když člověk poznává, že „Bůh života musí být středem jeho nedokonalé existence, překonává obavy a úzkosti, které prožívá. Společenství s Bohem překonává neohraničenou anatomii současného člověka“, podtrhuje cařihradský patriarcha. Toto společenství překonává „síly temnoty a dává životu a práci člověka nový smysl a novou perspektivu“.

LITURGIE PRO ROMY

Bělehrad: Poprvé byla v bývalé Jugoslávii sloužena pravoslavná liturgie v romské řeči. Stalo se tak péčí srbského ortodoxního patriarchátu v Bělehradě. Nyní žije převážně v Srbsku na 144 tisíc Romů. Pravoslavný biskup z Nového Sadu Irinej Bulovič zdůvodnil liturgii v romské řeči slovy: „Před Bohem jsou všechny národy a jazyky stejně hodnotné“. Většina liturgických knih a textů je nyní do romštiny přeložena.

SLOVINSKO:

„ÚTOKY NA CÍRKEV PŘIPOMÍNÁJÍ KOMUNISTICKÉ ČASY“

Laibach: Nejnovější útoky politických stran na katolickou církev v Slovinsku připomínají „bojovný ateismus komunistické revoluce v poválečných letech, kdy církev byla označována jako obětní beránek pro všechno, co omezovalo budování socialismu.“ K tomuto závěru dochází šéfredaktor katolického týdeníku „Druzina“, prelát Janez Gril. Především dvě strany vládní koalice, které pochází z dřívější komunistické strany - sociální demokraté a liberální demokraté - dokázaly, že se vůbec nerozešly se svojí komunistickou minulostí. Jejich veřejné přiznání k demokracii je zřejmě jen „zdání“.

Biskupové: Politiky měřte podle činů.

Slovinští biskupové a především biskupská komise „Instituta et Pax“ zveřejnili před komunálními volbami

4. prosince pastýřský list. V něm zdůrazňují, že katolíci by neměli hledět při volbách jenom na programy stran, nýbrž „na dosavadní chování kandidátů“. A vyzvali občany, aby šli k volbám, i když jsou zklamáni politickým vývojem po převratu. Malá účast na volbách by byla jenom ve smyslu nového upevnění „totalitárního systému“, varovali biskupové.

„Pomlouvají“ církevní vedení.

Zástupci obou uvedených stran reagovali námitkou, že se církev nepatřičně míchá do politiky a dopouští se porušení ústavy. Gril k tomu uvádí, že těmito námitkami ukázaly tyto strany, že „nejsou věrohodné a nezaslouží si podporu demokraticky smýšlejících voličů“. Vedení katolické církve nebude reagovat na takové pomluvy a nebude se michtat do stranické politiky. Církev má ale právo

předložit svým členům, kteří jsou také voliči, kritéria pro nalezení rozhodnutí.

Církev je na základě evangelia povinna zaujmout stanovisko k důležitým politickým a společenským otázkám, tedy také k volbám. Církev to učinila také v době komunistického panství a zaplatila za to velmi vysokou cenu: Pronásledování kněží, řeholníků a věřících. Církev vystupuje také za odpuštění a smíření a mírové soužití všech Slovinců. Současně bude ale - kvůli smutným zkušenostem z minulosti - vyzývat věřící, aby si důkladně promysleli své volební rozhodnutí a vzali v úvahu nejenom slova, nýbrž také dosavadní činy jednotlivých kandidátů. Tím v žádném případě nenarazí proti demokratické ústavě Slovinska.

KACHŇÁTKO

Přede mnou běží maličké žluté kachňátko. Svě bělavé břicho vleče v mokré trávě, sotva se drží na svých slabých nožičkách. Zoufale pípá: „Kde je máma? Kde jsou moje sestřičky?“

Kachňátko nemá pravou mámu. Dali její kachní vajíčko pod slepici, a ta všechna vyseděla.

Přihnal se nepohoda, a tak jim přenesli jejich domeček, převrácený koš, který nemá dno, pod střechem do otevřené šopky a přikryli je starým pytle. Všechna kachňátka tam jsou, jen to jedno se zatoulalo.

„No pojď, maličká, posad se na moji dlaň!“ řekl jsem zbloudilému a nešťastnému káčátku. A pak jsem se při pohledu na ně zamyslel:

„Kdepak se skrývá tvoje dušička?

Kachňátko neváží téměř nic, má očička černá jako skleněné perličky, nožičky slaboučké jako u vrabce... stáčilo by malé stisknutí a z kachničky nebude nic...“

A přece je toto káče teplá, živoucí bytůstka. Jeho zobáček je růžový, jakoby natřený rtěnkou, rozšiřuje se, na nožičkách se již objevují ploutve. Je krásně žluté po celém těle, jeho malá pěřová křídélka se již napřahují dopředu. A svou povahou se již odlišuje od svých sestřiček...

Jak jsem tak držel v ruce tu malou žlutou věčičku, přemítal jsem:

„No, zakrátko budeme létat na Venuši. A mohli bychom - kdybychom všichni společně nasedli - obletět zeměkouli za dvacet minut.“

Zasmál jsem se a dodal posměšně:

„Ano. Mohli bychom jistě... Ale nikdy, nikdy nebudeme moci v našich zku-mavkách vyrobit něco takového, ani s celým naším atomovým potenciálem. I kdyby nám někdo dal taková peříčka a kůstky, nebudeme s to poskládat takové lehoučké, křehoučké, drobounké živoucí káčátko. Pak jsem pohládl jeho žlutá peříčka, políbil jsem je na zobáček a řekl:

„Nemusíš se bát, moje maličká, zanesu tě k tvým sestřičkám do tvého domečku, obráceného koše, který nemá dno. Pod dekou se budeš cítit dobře. Jsi přece - Boží stvoření!“

Alexandr Solženicyn

(Z Schw. Kath. Sonntagsblatt
30/94 přeložil L. Štula)

ZPRÁVY Z POUTNÍCH MÍST

V naší komunitě je jedna velmi krásná tradice: Pro nový rok dostává každý jednoho svatého, svatého, který si vybírá nás, aby nám zvláštním způsobem pomáhal. Každý vytáhne z košíku papírek, na kterém je jméno svatého, který ho bude doprovázet, a věta v souvislosti s ním. - Já jsem řekla Gospé: „Vyber Ty sama svatého pro mne.“ Pak vytáhnou papírek, a na koho padnu? Sv. Maxmilián Kolbe! Ten, který byl „blázen lásky“ k Neposkvrněné! Velice mě to pohnulo, vždyť právě tento rok připravuji knihu pro děti o Mariině Neposkvrněném Srdci. A věta říkala: „Modli se, aby Neposkvrněná kralovala v srdci“...

Dělím se o to proto, aby každý z vás mohl využít takových darů nebe. Stačí připravit jména svatých, a po modlitbě je nabídnout celé rodině nebo přátelům. P. Maria z toho bude mít velkou radost, vždyť se to napojuje na její poselství z 25. října 1994, v němž nás zve, abychom si vzali svaté za příklad. A tak, jako doplněk vašich přání: krabička čokolády je dobrá, ale jeden svatý je lepší!

Měsíc leden je zde tradičně zasvěcen žehnání domů. Kněží navštěvují každou rodinu, modlí se s ní a jdou do všech místností, aby je požehnali. P. Maria dala jedno poselství v tomto smyslu v začátcích (zdejších) zjevení a je dobré, aby každá rodina to vzala vážně: vždyť to nejen chrání dům od Zlého, ale přitahuje tam velké milosti. Vicka to neustále opakuje poutníkům: „Umístěte ve vašich domech i posvěcené předměty.“ Např. kříž, obrazy Ježíše a Marie, Božského Srdce Páně...

Jestli kněz nebo jáhen nemůže přijít udělit požehnání, otec rodiny může alespoň shromáždit svůj dům a za modlitby a zpěvu vykropit každou místnost, prosit Pána, aby se stal Pánem přibýtku a Králem všech, kdo tu bydlí nebo kdo sem přicházejí.

Je to velké neštěstí pro naše země, že byly odstraněny kříže ze škol, z nemocnic i z našich pokojů! Vždyť když vyháníme Boha, neotvíráme dveře svobodě, ale ničitelé pokoje a míru.

Ó Pane, požehnej nám na začátku tohoto roku a dopřej nám být každý den Tvou radostí a těšit Tvé srdce!

Sr. Emanuela

MALÝ SLOVNÍK „NOVÉHO VĚKU“

Na tomto místě systematicky vysvětlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rámci propagace sektářského hnutí Nový věk („New Age“), které se naplno rozběhlo i v našich sdělovacích prostředcích. Slova označená v textu */ jsou v tomto slovníku postupně vysvětlována.

DROGY

Drogy jsou psychoaktivní substance rostlinného nebo syntetického původu, které mají sedativní, narkotizující, stimulující, euforizující nebo halucinogenní účinky. Podle druhu látky a použité dávky mají terapeutické nebo toxické účinky. Při užívání vyvolávají psychickou i fyzickou závislost, které mohou vést až ke změně osobnosti.

Ve všech společnostech se může setkat s určitým druhem používání drog, které je regulováno složitým pletivem společenských, náboženských a mezilidských vztahů. Konzum drog se v poslední době stal formou protestu proti normám a hodnotám společnosti, útěku a vytváření nového smyslu života. Požívání drog se stalo (i jako součást pseudo-náboženských rituálů) prostředkem pro osobní rozšiřování */vědomí, */extázi a psychofyzickou destrukci osobnosti.

Konzum drog je znám více než 12 tis. let. Nejstarší použití souviselo se šamanismem, kde měla droga halucinogenní účinky a přiváděla šamana do transu. Známé je užívání drog Asyřanů, Sumerů, Číňanů, Indů a Indiánů. U nich však byl konzum regulován náboženskými obyčejí. K zneužívání drog dochází od počátku 20. st. Z původně romantického hledání inspirace a podpory umělecké tvůrčí inspirace

se v druhé polovině našeho století rozmohlo hromadné užívání drog nejprve mezi americkou mládeží jako forma sociálního a politického protestu. (A. Huxley, beatníci, T. Leary, hippies). K největšímu rozmachu došlo v souvislosti s tzv. „něžným spiknutím ve znamení */Vodnáře“, jehož autorkou je hlavní ideoložka New Age M. Fergusonová (Kniha Spiknutí Vodnáře), která povýšila konzum drog jako vstup do nové zkušenosti na součast novodobé */alternativní spirituality. Ke konzumu drog přispěli i představitelé transpersonální psychologie (S. Grof), kteří později přešli k tzv. hyperventilaci (viz */holotropní). K původně „lehkým“ rostlinným drogám přistoupily „tvrdé“ polosyntetické (heroin) a syntetické substance, jejichž produkce a šíření se zcela vymkly kontrole společnosti a staly se velkou hrozbou a ústředním celosvětovým problémem.

8. část

V DRUŽINĚ PANNY MARIE

Jan Sarkander nešidil základy svého vzdělání a sebevýchovy. To neznamena, že byl škarohlíd. Beanie bývaly velmi veselé. Starší studenti v přestrojení „trápili“ ty mladší. Nechybělo ani polévání vodou. Ale „všechno má svůj čas“ (Kaz 3,1). A i když si život na zemi zpřijemňujeme, nepřestává být země slzavým údolím, z něhož ke štěstí vede jen jedna spolehlivá cesta - a tou je Ježíš Kristus. Ti, kdo se zodpovědně starají lidem o štěstí, které nezklame, a o radost, která nezhořkne, starají se, jak spolehlivě se k Ježíšovi dostat a jak s ním zůstat věrně ve spojení. Jezuité neměli ženskou větev svého tovaryšstva, jak tomu bývá u jiných podobných duchovních společností. Ale celý řád, veškerou práci a plány svěřili do ochrany ženě: Panně Marii. Neboť právě s ní přicházíme snáze k Ježíši a ona podivuhodně a úspěšně dbá, abychom mu chtěli zůstat věrní.

Poprvé sdružil jezuitské studenty pod ochranu Panny Marie Pater Jan Lenius v Římě roku 1563. Nazval toto sdružení mariánskou družinou. Z Říma se rozšířily mariánské družiny - po schválení papežem Řehořem XIII. roku 1584 - po celém světě. Nejčastěji byly mariánské družiny zakládány mezi studenstvem. V Praze založil mariánskou družinu u jezuitů roku 1575 blahoslavený Edmund Kampián. (Byl to anglikánský jáhen z Londýna. Stal se katolíkem, v Římě vstoupil do Tovařšstva Ježíšova a jako profesor působil v Praze.) Téhož roku 1575 byla založena mariánská družina v Olomouci.

Myšlenka žít v živé víře pod ochranou Matky i Panny Marie byla Janu Sarkandrovi blízká a milá. Doma byl - zvláště po brzké smrti otcově - upjat na matku, která ho naučila ctít ve Slezsku tolik uctívanou Matku Boží Čenstochovskou. V Příboře chodil Jan do kostela Narození Panny Marie a na poutě k její matce svaté Anně ve Staré Vodě u Budišova. Z dětských zážitků mohl mít vztah k Panně Marii cosi dětsky oddaného a snad i sentimentálního. V rozpuku

mládí mohl prožívat, jak myslet na Marii je „lahodnější než med a mít ji za podíl, že je sladší než plástev medu“ (Sir 24,27). Ale s rozšiřováním duševních obzorů poznával, že Maria je i něco jiného než sladkost. V době, kdy se zdálo, že církev v severní Evropě a v Anglii bude rozleptána hříchy proti pokoře, poslušnosti a lásce a zviklána věroučnými omyly, jevila se právě Panna Maria jako vycházející jitřenka naděje, jako útěšná luna i vítězné slunce, jako dobře sešikované vojsko, jako Žena zalitá Sluncem a drtící hlavu pekelného hada. Neboť právě úcta k Matce Boží je projevem úplné katolické víry v Ježíše Krista, Pána a Boha, který „pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem“ (nicejsko-cařihradské vyznání víry). Být aktivním katolickým křesťanem znamenalo - a znamená stále - bojovat a vítězit v legiích ctitelů Panny a Matky Marie.

Studentům také nemohlo být neznámo, jak dobojoval svůj boj ten, jenž založil u nás první mariánskou družinu v Praze, Edmund Kampián. Roku 1580 byl poslán z Prahy jako misionář do své vlasti, odtržené od církve římské, do Anglie. Přišel tam v přestrojení za klenotníka, prošel napříč celou zemí a svým ohnivým duchem i svátostmi Kristovými křísil život pronásledované královny Alžběty (1558-1603) - byl zatčen, čtyřikrát ukrutně mučen a po skvělé obhajobě katolické víry 1. prosince 1581 s několika přáteli oběšen a rozčtvrcen. Toť častý osud vyznavačů. Odradí, anebo nadchne? Student Jan Sarkander si uvědomoval, že situace víry ve světě i doma žádá od něho odpověď. Dal ji: Roku 1596 - to mu vyšlo na dvacátý rok - vstoupil do družiny Nanebevzetí Panny Marie. Jejím ředitelem byl Pater Jindřich Aquineis. Starostou Slezan Jan Scintilla, bakalář svobodných umění, později městský sudí v Olomouci a jako takový svědek Janova mučednictví. Ale to teď ani jeden, ani druhý netušili. Pod vedením družinového starosty se Jan Sarkander věnoval tomu, co mělo v mladých srdcích vypěstovat nadšenou

lásku k Panně Marii, lásku schopnou jít na výboj. Byly to pravidelné modlitby, účast na duchovních promluvách, duchovní čtení a milosrdné skutky: návštěvy žaláře, nemocnice, chudobince a vyučování náboženství.

Mimořádná situace vyžadovala mimořádnou horlivost. Turecký sultán Mohamed III. postupoval s vojskem na Uhry, moravští stavové sbírali vojsko na obranu. V Olomouci konány čtyřicetihodinové pobožnosti, mariánské sodálové (sodalis = druh, společník) dleli na modlitbách před Nejsvětější svátostí i v noci. Přítomnost biskupa Pavlovského s celým dvorem dodávala pobožnosti mimořádné důležitosti. V příštím roce přidali mariánské sodálové k úkonům zbožnosti i dobrovolné veřejné mrskáání... Papež Kliment VIII. burcoval křesťanské vladaře, aby se postavili Turkům na odpor. Úzkost svírala srdce věrných, když viděli církev uvnitř rozleptávanou, zvenku ohroženou.

Druhého června 1598 zemřel v Kroměříži šlechtitý biskup Stanislav Pavlovský. Osmnáctého června měl pohřeb v Olomouci. Jezuitští žáci jej doprovázeli na poslední cestě do katedrály. Tam v kapli svatého Stanislava odpočívají jeho tělesné pozůstatky doposud.

Zdálo se, že ranám nebude konec. Koncem roku 1599 vypukl v Olomouci mor. Během půl roku zemřelo ve městě 6.050 lidí. Školy byly uzavřeny, studenti se rozjeli domů.

Jan Sarkander odešel domů do Příbora. Šlo mu na 23. rok. Jeho starší bratr Mikuláš už byl knězem a působil ve Velkém Meziříčí (v letech 1596-1599). Jan mu tam v době svých olomouckých studií někdy vypo-máhal.

Na jaře roku 1600 se studenti vraceli do Olomouce. Učit se začalo po velikonocích. Jan se do Olomouce nevrátil. Bránilo mu něco? Zvenku? Nebo ve vlastním srdci? Zanechal snad studií?

Je však duchovním synem Panny Marie. A to je skutečnost plná naděje. Zkušenosti to potvrzují.

Mons. E. Peprík

Pane, ty víš lépe než já, že den ode dne stárnu a jednoho dne budu starý.

Chraň mne před domněnkou, že musím při každé příležitosti a ke každému tématu něco říci.

Zbav mne velké naruživosti chtít dávat do pořádku záležitosti dru-hých.

Nauč mne, abych byl u v á ž l i v ý a ochotný pomáhat, ale abych přitom ne-vrtal a ne-por-uč-níkoval.

Zdá se mi, že je škoda z přemíry moudrosti neroz-dávat - ale Pa-ne, víš, že bych si udržel pár svých přátel.

Nauč mne, abych dovedl mlčky snášet své nemoci a obtíže. Přibývá jich a chuť o nich hovořit roste rok od roku.

Netroufám si prosit, abys mi dal dar s radostí poslouchat druhé, když líčí své nemoci, ale nauč mě trpělivě je snášet.

Také se neodvažuji prosit o lep-ší paměť - ale jen trochu větší skromnost a menší jistotu, když se má p a m ě t

MODLITBA VE STÁŘÍ

sv. František Saleský

restuje
s
jejich pa-měti.

Nauč mě té obdi-vu-hodné mou-drosti umět se mýlit.

Drž mě, abych byl, jak jen možno, laskavý. Starý morous je korunní dílo d'áblovo.

Nauč mě u jiných odhalovat ne-čekané schopnosti a dej mi krásný dar, abych se také

dovedl o nich zmínit.

Mám vrásky a šedivé vlasy. Ne-chci si stěžovat, ale tobě, Pane, to říkám - bojím se stáří. Je mi tak, jako bych se musel rozloučit, ne-mohu zastavit čas. Pociťuji, jak den ze dne ztrácím sílu a p ř i c h á z í m o bývalou krásu.

Byl jsem pyšný na to, že se stále ještě mohu měřit s mladý-mi. Teď cítím a uznávám, že již toho ne-jsem schopen. Byl bych směšný, kdy-bych se o to pokou-šel.

Ale ty, Pane, říkáš: „Kdo věří ve mne, tomu narostou křídla jako orlovi.“

Dej mému srdci sílu, abych život přijal tak, jak ty jej řídíš. Ne mrzoutsky, ne lítostivě, ne se skles-lou náladou, ne jako odcházející, ale jako vděčný a připravený ke všemu, k čemu ty mě ještě povoláš.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, r. k. farský úrad, Kláštorne nám. 11, 901 01 Malacky, telefon 0703/723097; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.